Է. ՏԱՐԻ 1944 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 4 ՀՐՈՏԻՑ 4382 — Հ. Տ. 10 ՅՈՒԼԻՍ 1890 — Ն. Տ. 22 ՅՈՒԼԻՍ 1890 — ՀԻՃՐ. 6 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1307 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՐԵՆ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՊԻՏԻ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خاننده آره‌وك
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԳԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ հասցէով [illegible] տարեկան	160
» » [illegible] » »	80
» » [illegible] » »	40
Դուրսը [illegible] »	200
» » [illegible] » »	100
Օտար երկիրներու տարեկան գրանց	56
» » վեցամեայ »	28

Դուրս գրուած լրագրոյց համար. ծախքը նոր գնողներուն վրայ է
Եռամսեայ գրուած նամակ կամ գրութիւն եւ լրագիր

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 10 ՅՈՒԼԻՍ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԴԼՊԳԵՐՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Յուլիս 14 ի տօնը սովորական չքով տօնեցաւ ի Ֆրանսա, ի Փարիզ մանաւանդ։ Այս տարի մասնաւոր հրապոյր մ'ունեցաւ որ 1790 ի «Ազգային Դաշնակցութեան» հարիւրամեկին կը հանդիպէր։ Պաստիլի առումը ֆրանսական ազգին ազատագրութեան նշանակն էր, Դաշնակցութիւնն ալ՝ ֆրանսական ազգին նորոգ կազմակերպութեան։ 1790 ի շարժումը Ֆրանսայի նահանգային հին բաժանումները կը խորտակէր, ֆրանսական միակ հայրենիքի մը սիրոյն մէջ բոլոր սիրտերը կը միացնէր, և ազգային համերաշխութեան զգացումը կը հաստատէր։ Երկրին զանազան կողմերն, ի Տօֆինէ, ի Վիվարէ, ի Նորմանտի, ի Պրըթանեը, նմանօրինակ ազգային – միութենական շարժումներ տեղի ունեցած էին, որոց ամենքն ալ կը մտնէին տեղային նախանձութիւնները բառնալու, ազգային ոյժերը մէկ կէտի վրայ կեդրոնացնելու, և հզօր կեդրոնացական շարժմամբ մը գօրաւոր հայրենիք մը հիմնելու։ Այս Դաշնակցութեան հանդէսն ուրեմն ֆրանսական եղբայրակցութեան յաղթանակն եղաւ, որպէս Պաստիլի բերդին առումը ֆրանսական ազատութեան յաղթանակն եղած էր։

Իրաւ է որ քիչ ետքն այս գեղեցիկ գաղափարք մռայլուեցան, կամ նսեմացան, այն արիւնալի դէպքերու մէջ որք՝ ի նախատինս ֆրանսական ծայրայեղ յեղափոխականութեան՝ երկու բանակներու բաժնեցին զՖրանսա, ազգին մէկ մասին մէջ անհաշտ ատելութիւն ձգեցին միւս մասին դէմ, 1789ի եւ 1790ի օգտակար արդիւնքները փճացուցին, և բովանդակ Եւրոպան Ֆրանսայի դէմ յարուցանելով, բըռնակալութեան եւ յետոյ ազատայի պարտութեան մը մատնեցին զՖրանսա։ Բայց ազգ մը խրախուսելու, հըրահրելու համար անոր պատմութեան լաւագոյն կողմերը պէտք է յիշեցնել միշտ, քան եր Վոլթէռ, և իւր ԺԹ դարու հետեւողք իւր խորհրդոյն անսալով, 1789ի և 1790ի պատմութեան փայլուն էջերէն քաղեցին Ազգային Ցօնին առաքեալներն։

Ըստ սովորութեան, 8—12 տարեկան դպրոցական տղայոց վաշտերը զօրահանդէս կատարեցին, զոր ժողովուրդը համակրանօք դիտեց, զարմանալով այս փոքրիկ զինուորաց կանոնաւոր քալուածքին վրայ, իրենց փոքրիկ հրացաններով և ըստ ամենայնի զինուորական հանդերձանքով։ Նոյն օր Փարիզի բոլոր թատրոնք ձրի ներկայացումներ տուին, և ամենէն աղքատն անգամ կրցաւ մտնել Թէաթր Ֆրանսէի, Բոմէտի Ֆրանսէզի և Օփերայի սուղ թատրոններն, որք ուրիշ օրերը անմատչելի են իրեն։ Լանչանի դաշտին վրայ մեծ զօրահանդէս կատարեցաւ, ուր երեւցան ֆրանսական բանակին ընտրելագոյն դունդք ամեն տեսակէ, և ուր նախագահ Պ. Բառնս ջերմապէս ծափահարեցաւ։ Ալզասլոռենցի գաղթականք իրենց տարեկան ուխտագնացութիւնն ըրին Սթրազպուրկի արձանին, որ ի Փարիզ ներկայացուցիչն է կորուսեալ երկուց գաւառաց։ Բայց կառավարութիւնը թող չտուաւ որ արձանին առջեւ բանախօսութիւնք կամ ցոյցեր լինին, որք անշուշտ կրնային դպչիլ Գերմանիոյ։ Երեկոյին՝ լուսավառութիւնք, հրախաղութիւնք, մանաւանդ Էյֆէլի Աշտարակին շուրջ։ Աւելորդ է ըսել թէ Փարիզ բոլոր օրը սքանչելապէս զարդարուած էր դրօշներով, կանաչեղէններով և ծաղիկներով։ Բայց դիտելի է որ ազնուականաց և մեծահարուստ թաղեր չէին մասնակցեր հանդիսին, որ Հանրապետութեան փառաւորումն է, մինչ իրենք արքայական կամ կայսերական կուսակցութեան կը պատկանին։

Եւ այս իրողութիւն Փարիզի լրագրաց ոմանց առիթ տուաւ դիտելու թէ Յուլիս 14 ի տօնը, թէեւ իբրեւ «Ազգային Տօն» կը նկատուի, բայց իրօք բովանդակ ազգին տօնը չէ, այլ միայն հանրապետական կուսակցութեան, որ արդի մեծամասնութիւնն է, բայց վաղը կրնայ փոքրամասնութիւն դառնալ։ Ամեն կուսակցութիւն իւր տօնն ունի և իւր ազգային երդ։ Թագաւորական կուսակցութիւնը Ս. Փիլիպպոսի և Ս. Լուդովիկոսի տօնը, Նաբոլէոնեան կուսակցութիւնը Ս. Նաբոլէոնի տօնն, ինչպէս Հանրապետութիւնն իւր Պաստիլի առման տօնն։ Երեւելի հրապարակագիր Պ. Լավան (Հայր) դիտել կուտայ թէ իւր տարիքն ունեցող Ֆրանսացիք յաջորդաբար կը յիշեն ժերմանական ազգային երգը, որ ազոցի մը պէս մարդուն ջիղերը կը դրդռէր, ա'ինքան անախորժ տպաւորութիւն կը թողուր (Միապետականաց վրայ), նաեւ Հոր թանս թագուհւոյն հինցած երգը, Մէնոռ-ռէդ է Սոռբէ, և ի վերջոյ յոգնեցուցիչ Մարսէյյէզ, որ լաթէրնաներուն վրայ երգուելով ու երգուելով մնացած է (Միապետականաց համար, մինչ Նորութիւն է միշտ Հանրապետականներուն համար)։ Բայց պէտք է ֆրանսական ազգը ճշմարտապէս ազգային տօն մ'ունենայ, որ անխորտ ամեն Ֆրանսացւոց սիրտերն յուզէ և բորբոքէ, և ասոր համար կ'առաջարկուի ծանն տ'Արքի տօնը։

ԼԷՈՓՈԼՏ Բ. ԹԱԳԱՒՈՐ ՊԵԼՃԻՈՅ

Լէոփոլտ Բ. կտակ մ'ըրաւ, որով Բոնկոյի լայնածաւալ Պետութեան վրայ իւր վեհապետական իրաւունքն և իբրեւ դրամատէր այդ Պետութեան մէջ ունեցած իւր նիւթական սեփականութեան իրաւունքը կը թողու Պելճիոյ։ Այս կտակը մատուցանելով խորհրդարանին, պելճ կառավարութիւնը Բոնկոյի Պետութեան համար 25 միլիոն ֆր. ի փոխառութիւն մը կը խնդրէ խորհրդարանէն, որպէս զի նորակազմ Պետութիւնը կարենայ իւր ինչ ինչ էական պէտքերը դոհացնել, երկաթուղիներ և ճամբաներ շինելով, ելն։ Այս փոխառութեան եւ արքայական կտակին շնորհիւ, Բոնկո ի վերջոյ պելճ գաղթականութիւն մը պիտի լինի։

Այս իրողութիւնք ուշադրութիւն կը հրաւիրեն Պելճիոյ թագաւորի վրայ, որոյ անձնական գործն եղաւ Բոնկոյի Պետութիւնն։ Ինքն էր որ իւր անձնական ծախիւք երկրախուզութիւններ կատարել տուաւ Բոնկո գետի հովտին մէջ, որ՝ աւելորդ է յիշեցնել՝ Հարաւային Ափրիկէի Նեղոս է։ Ինք՝ քաջ աշխարհագէտ և ճարտարագէտ՝ ի վեր հանեց Բոնկոյի բնական յարմարութիւններն, Ընկերակցութիւն մը կազմել տուաւ, որոյ նախագահն եղաւ, յետոյ օրինաւոր կառավարութիւն կամ Պետութիւն մը, որոյ գոյութիւնն ամեն Տէրութեանց ճանչցնել տուաւ Պերլինի գաղթային դեսպանախորհրդոյն մէջ, և վեհապետութիւնն ալ ինք ստանձնեց։ Իւր գրէթէ բովանդակ անձնական հարստութիւնն այս մարդասիրական և քաղաքակրթական ձեռնարկին գործածեց, այնպէս որ տիպուտեցաւ իւր պալատական ծախքերէն խնայութիւնք ընել։ Այս արքայական զոհութեանց պատղը Պելճիա պիտի վայելէ՝ կանոնաւորապէս կազմակերպեալ գաղթականութեան մը տիրանալով, որ օր մը Ափրիկէի մէջ տեսակ մը Հնդկաստան կրնայ լինել։

Լէոփոլտ Բ. յիսունն անցուցած է, շատ բարձրահասակ, առոյգ, նշանաւոր մարդ մ'է, լայն ճակատով, ամբողջ և երկար մորուքով, խօսուածքը ծանր, ընթացքը վեհաշուք։ Իւր ժամանակին մեծագոյն մասը կ'անցնէ Լէքէնի դղեկին մէջ, որ անցեալներն հրոյ ճարակ եղաւ, և ձեռնարկուած է վերաշինութեան։ Ամառուան մի քանի ամիսները կ'անցուցնէ յՕսթանտ ծովեզրն, ուր Անգլիոյ թագուհին դղեակ մը նուիրած է իրեն, որոյ ամեն կողմները շինուած պատրաստ եկած են Անգլիայէն։ Իբրեւ հմուտ ճարտարագէտ, ամբանոցին մէջ թագաւորը կազմած է մեծ զբօսավայր մը, և իւր առաջնորդութեան ներքեւ քաղաքը մեծապէս գեղեցկացուցած է։ Ամեն օր ծովեզրին վրայ կը պտտի, սեւ վերարկու մը հագած և յարդէ գլխարկ մը դրած, կը քննէ ծովուն ցամաք նետած նիւթերը, խեցիները, կը ժպտի աղայոց, կը խօսակցի ձկնորսներու և անոնց կանանց հետ, կ'լսէ նոցա վիճակն և պէտքերն, որպէս և ուրիշ արհեստաւորաց, որոց գործերուն և բաղձանքներուն անձամբ անձին տեղեկացած է, և գործաւորական խնդիրը գործաւորաց մէջ իսկ ուսումնասիրած։ Այսու ճշմարտապէս նոր վեհապետ մը կը համբրին ինքը իւր հպատակք։ Իւր գահակալութեան 25ամեակին յատկացեալ դուռմարները սահմանեց անկար և ծեր գործաւորաց համար հանդստեան մնուտուկ մը հաստատելու։ Շատ անդամներ ճամբորդած է Անգլիա, ո՛չ թէ պարզապէս ցոյցի կամ զուարճութեան համար այլ մանաւանդ ճարտարագործութիւններն և գործաւորական հաստատութիւնները մօտէն քննելու համար։ Որովհետեւ Պելճիա աշխարհի ամենէն աւելի մարդաբնակ երկիրն է, թագաւորը Բոնկոյի գաղթականութիւնը կազմելու խորհուրդն ունեցած է Պելճիոյ աւելորդ բազմամարդութեան նոր ասպարէզ մը բանալու համար։ Շատ մը սպայներ Բոնկո ղրկած է քանի տարիներէ հետէ՝ Բոնկոյի երկրախուզութեան և կայարաններու հաստատման համար և փաստաթուղթեր ու իրաւագէտներ՝ դատարաններ և վարչութիւններ կազմելու համար։

Իբրեւ վեհապետ մեծ արժանիք մ'ունի Լէոփոլտ Բ. որ իւր իշխանութիւնն ամենայն անկողմնակալութեամբ ի գործ կը դնէ, որ դիւրին բան չէ Պելճիոյ մէջ։ Նախ որ Պելճք երկու տարբեր ցեղերու բաժանեալ են, ֆրանսիսօս և ֆրանսուսէր Վալլոնք և գերմանացեղ Ֆլամանք՝ հոլլանտիսօս։ Այս երկու ցեղերը այ երկու կրօնքներու բաժնուած են, կաթոլիկք և Բողոքականք։ և քաղաքական երկու կուսակցութեանց՝ Պահպանողականք և Ազատականք։ Լէոփոլտ Բ. կատարելապէս չէզոք կը կենայ, երկրին օրինաւոր մեծամասնութեան կամաց հաճաձան կառավարելով երկիրն, և «բնաւ խոր չդնելով Պելճերուն մէջ», ինչպէս է իւր նշանաբան։ Թէեւ ինք հոլլանտերէն չգիտէ, բայց իւր խորհրդով թագուհին հոլլանտերէն սովրած է, որպէս զի Պելճիոյ հոլլանտիսօս մասը գոհ մնայ երբ արքայական գերդաստանն ի Պրիւժ և ուրիշ հոլլանտիսօս կեդրոններ այցելէ։

* * *

Պելճիոյ դատական նախարարը մեծ կարեւորութիւն ունեցող երկու ծրագրեր մատոյց Երեսփ. ժողովոյն։ Մին կը ջնջէ նախկին Օրինագրքին այն անիրաւ, անգութ և անտեղի տրամադրութիւնն, որով ապօրէն ամուսնութենէ մը ծնած մանկան պահպանութեան համար բնաւ պատասխանատու չի բռնուիր հայրն, և հայրութիւնը չի փնտռուիր չապացուցուիր օրինօք։ Հմանձայն գերմանական օրէնսդրութեան, պելճ նախարարին ծրագրած օրէնքը կը փնտռէ յերեւան կը հանէ հայրն և պատասխանատու կը ճանչէ, ինչպէս պատասխանատու է մայրն, որոյ վրայ կը թողուի մանուկն։ Այս մտօք նոյն իսկ ֆրանսական օրէնսդրութեան մէջ փոփոխում մուծանելու ընդհանուր տրամադրութիւն մը կ'երեւի Ֆրանսայի մէջ։ — Միւս օրէնքով, յիմար եղողներուն գործածաց համար միանդամայն իբրեւ բանտ և իբրեւ դարմանատուն մասնաւոր պատսպարան մը կը հաստատուի, որոյ նման հաստատութիւն դեռ եւս չկար ի Պելճիա։

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ԴԼՊԳԵՐ

Մարոքի վեհապետն իւր դահաժառանգին հրամանաց ներքեւ բանակ մը ղրկած էր պատժելու ապստամբ ցեղերն։ Ասոնք գիշերայն յարձակեցան բանակին վրայ, չատ մը զօրք ջարդեցին, դրաւեցին բանակին պաշարներն ու ռազմամթերքն, 50ի չափ զօրք գերի բռնեցին, և մնացեալն ի փախուստ դարձուցին, կ'ըսէ Մ'ոն. Օրիանթալ։ Գահաժառանգն որ կրցաւ ողջ առողջ փախչիլ, կը վախնայ իւր հօր առջեւ երեւալու, որովհետեւ վեհապետը չպիտի ներէ այս պարտութիւն. և արդէն պատրաստութիւն կը կատարէ վրէժ լուծելու ապստամբներէն։

—Սուլտանի կողմն ալ, երեւելի Շէյխ Սէնուսի Խարթումի Էմիրին զօրաց յաղթեց, և ի փախուստ դարձուց։ Էլ Օպէյտի մէջ պաշարի կը սպասէ, և յՕմտուրման պիտի երթայ վճռական հարուած մը տալու Սուլտանցի ապստամբապետին զօրաց։

Ի ՌՈՒՍԻԱ

Զարին անդրանիկ դուստր Բսենիա մեծ-դքսուհին և Զարին հօրեղբօրորդի Ալէքսանդր Միխայլովիչ մեծդուքս զիրար սիրած լինելով, հակառակ իրենց մօտաւոր ազգականութեան յորում ամուսնութեան չի թոյլատրեր արեւելեան Եկեղեցին, Զարն հաճեր է անոնց միութեան։

—Զարեւիչը Բազան կ'երթայ, տեղւոյն ցուցահանդէսը տեսնելու։

—Զարն ալ ամսոյս դէպ ի վերջն անձամբ պիտի բանայ Նիժնի-Նովկորոտի տարեկան մեծ տօնավաճառը։

ԸՆԴՕՎԵԱՑ ԵՐԿԱՆՇԱՐԺԻ

Խորունկ ծովերու տակն ալ երկրաշարժեր կը պատահին։ Այս ստուգութեան մէկ դառն փորձն առին Լիսբոնի վաճառականք, ընդհատմամբ ճայայի և Ազսորայոյ միջեւ գտնուող հեռագրական երիք ընդծովեայ պարաններու։ Այս բան նախընթաց ուրբաթ պատահեցաւ, և Ազսորայոյ հետ հեռագրական հաղորդակցութիւնը դադրեցաւ պահ մը։ Երեք պարաններն ալ խզեցան Ճաւայի արեւելեան ծայրն, ուր երկրաշարժի չատ զօրաւոր ցնցում մը տեղի կ'ունենար նոյն միջոցին։ Պարաններուն նորոգումը շաբաթ մը պիտի տեւէր։

ԱՆՀԵՏԱՑՈՂ ՍԵՐՈՒՆԴ ՄԸ

Ափրիկեան երկրախուզութեանց առթիւ, հաշիւ եղած է թէ աշխարհիս երեսն 10,000 է աւելի փիղ չի դրանուիր, և մէն մի փղի փոխան որ կը ծնի՝ հինգ փիղեր կը զարնեն կը սպաննեն որսորդք՝ փղոսկր հայթայթելու համար։ Այս հաշուով, չատ տարիներ չանցած անհետացած պիտի լինի կենդանական այս յոյժ համակրելի ցեղին վերջին ներկայացուցիչը։

Պ. ՍԹԻՆԼԻ

Ամուսնութենէն ի վեր Պ. Սթէնլի հիւանդ է։ Տակաւին զօրաւոր մնունդ չընդունիր։ Անցեալ օր, չատ ժամ, երբ իր եւրոպայի սպասաւորը շընչասպառ հասաւ, յիմարի պէս պոռալով։

—Պարոն, օ՜հ, պարոն, Էմին փաշան հասաւ։

—Էմին փաշա՞ն։

—Այո, պարոն։ Մակոյկի մը մէջ տեսայ զինքը։ Իր դրոշակը, մերինին պէս կարմիր, եռեւի կոզմէն պարզուած է։ Ճշմարիտ կ'ըսեմ, պարոն։

«Բնականաբար սրտայուզութիւնը ծայրատիճանի հասաւ, նաւը թողուեցաւ, իբր թէ կարմրած երկաթ ըլլար։ Արշաւանք մը սկսաւ, տէր եւ ծառայք իրարու հետ մրցելով արագութեան մասին։ Բանակեցողին մէջ, նոյն խանդավառութիւնը։ Քիչ ետքը լսեցանք թէ այդ սուտ լուրին պատճառն էր ինն Մանեուէլմանները գալուստն, որք ծառայներն էին Ուլէյտի Պաշուզ անուն մէկու մը, որ բնիկներէն կը ճանչցուէր Ուկարրուէ անունով։ Կ'ըսէին թէ գետէն վեր ութ օրուան ճամբայ հեռու հաստատուած էր և մէկ քանի հարիւր զինեալ մարդոց կը հրամայէր։

«Ուրեմն Արաբները հո՞ն էին, Վերին Սրուհուիսի երկրին մէջ։ Եւ ե՞ս որ կ'ուրախանայի այդ յեղափոխներէն ազատած ըլլալուս համար։ Պատմեցին թէ իրենցմէ յիսուն հոգի կը բանակէին 10 քիլոմեդր աւելի վեր, Ուկարրուէյի հրամանատարին եղերքը կը խուզարկէին, վստահ ըլլալու համար թէ անծանօթ հոսանքն, որուն ափանց վրայ պետն հաստատեր էր իր բնակութիւնը, պիտի կրնա՞ր զերեք տանիլ մինչեւ Սդանլիի Զրվէժները։

«Ինդրուած տեղեկութիւնները տրուինք իրենց։ յետոյ եւան գացին, իրենց բանակատեղը մեզ առաջարկելով յաջորդ գիշերուան համար։ Զանգիպարցիներն ուրախութենէ խենդեցան այս լուրին վրայ։ պատճառը վերջէն հասկցանք։ Նոյն իրիկուն իսկ, Ճուսմա անուն մէկը կը փախէր, հեռը տանելով կէս կենդինար պաքսիմատ։»

Գերիի որսորդներ իրենց անցքին հետքը կը թողուին, կանանց եւ տղայոց դիակներ, հրկիզեալ գիւղեր, և իրենց ազդեցութիւնը արշաւող խմբին վրայ՝ չուտ զգալի կ'ըլլայ։ Զանգիպարցիներ դասալիք կ'ըլլան։ Սեպտեմբեր 12ին, իրենցմէ 14ը միացած են գերեվաճառներուն հետ։

Սեպտեմբեր 16ին, Ուկարրուէյ բանակատեղը կուգայ։ Սրէք և Կրանտ հարիւրապետներուն վրանի նախին սպասաւորն է այս։ Անոնցմէ բաժնուած ռ փախած էր, կեդրոնական Ափրիկէն աւերելու համար։ Սիրալիր կերպով կը վարուի երկրախուզներուն հետ և մտերմաբար կ'ընդունի իր հաստատութեան մէջ, տեսակ մը աւատապետական ամրոց ուր կը հաւաքէր իր կողոպուտները։

(Շարունակելի)

— 4 —

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՍԴԱՆԼԻԻ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ի ԽԱՒԱՐԱԿՈՒՌՆ ԱՓՐԻԿԷ

«Այդ օրը գործածուած երեք հարիւր փամփուշտներէն չորսը միայն հասած էին իրենց նպատակին։ Մեր կողմէն չորս հոգի միայն վիրաւորուեցան կոբալտի գոյն նիւթով մը ծեփուած նետերէ։ Վայրենիի մը դիակը բերին ինծի։ Իր երկար եւ ատատ մազերը՝ երկաթեայ չրջանակի մը մէջ սեղմուած էին. նոյն մետաղի կտորուանքէ մանեակ մը կը կրէր, կապիկներու ակռայներով խառն։ Ակռայները խարտոցով սուրցուած էին։ Երկու չարք ըսպիներ կը զարդարէին իր կուրծքն և որովայնը։ Թրփատուած չէր։ Ուրիշ մը, նաւամատոյցին վրայ դրուած, մարդկային ակռայներէ մանեակ մը ունէր. գլխուն բոլորտիքն, երկաթեայ չղջղուղն տասատակ մը. ճակտին և բազուկներուն վրայ, նմանօրինակ զարդարանքներ. ձախ թեւին վրայ մետաքսեայ բամբակէ մանեկաձեւ թաշնէր բարձ, այծի կաշիով ծածկուած, որ մորթը կը պաշտպանէ աղեղին լարին չփումէն։»

ՁԱՄԲՈՒՆ ԴԺՈՒՍԲՈՒԹԻՒՆՔ

Օգոստոս 15ին, մինչդեռ Սդանլի կը շարունակէ իր ճամբորդութիւնը ջրի ճամբով, առաջին ջոկատն, ընդ հրամանատարութեամբ Ճէֆսընի, ցամաքային ճամբուն կը հետեւի՝ դառնալու համար ջըրվէժներն որք չատ հեռու չեն։ Օգոստոս 21 ին միայն, իրարու հետ կը միանան։ Այդ վեց օրերուն մէջ, Սդանլի մէկ քանի մարդ միայն ունի իրեն հետ եւ մտատանջութիւնը կը կրծէ զինքը։ Ի՞նչ եղած է Ճէֆսընն։ Սդանլի կ'ուզէ զայն փնտռելու ելլել։

«Աւսաիկ ի՛նչ վիճակի հասած էինք այդ միջոցին մեր փոքրիկ նաւատորմիղն վրայ։ 3 Եւրոպացի և մեր 3 երիտասարդ սպասաւորները. մեզմէ մին, Ադէյրս տեղակալը, տոքթորին անընդհատ խնամոց կարօտ էր. բայց նա Ճէֆսընի ընկերացած էր. մարդ մը մեռած էր թանչքէն յԱվիսիպպա. ուրիշ մը, խելքը կորսնցնելէ յետոյ, մահամերձ էր. 29 հոգի քիչ կամ չատ ծանր կերպով հիւանդ էին թոքատապ, թանչքէ կամ անրուժելի անարիւնութենէ. 8 հոգի վիրաւորուած էին թունաւոր նետերէ. անոնցմէ մին, Խալֆան, կիսովին հեղձամահ էր շնչափողին վրայ ստացած վէրքէն. ուրիշ մը, Սաատի անուն, վտանգաւոր կերպով թունաւորուած կ'երեւէր. իր թեւը, չատ բորբոքած, սաստիկ ցաւեր կը պատճառէր իրեն։ Մեր նաւորդներէն չատերը մեկնած էին երեք խմբերով, երեք տարբեր ուղղութեամբ ընթանալով, և ինքզիր կորուսեալ ջոկատին. կ'սկսէի վախնալ որ ջոկատը չատ հեռուներն երթալով, մոլորած չըլլար, ուղղակի կտրելով անցնելով հողերը, չատ աւելի վերէն գետին եզերքն հասնելու համար, մինչդեռ մենք անշարժ կը մնայինք, գետին գծած պարոյթին սարսրոտը։ Հանդիպակաց եզերին վրայ, Իդիրիի մարդիկը, մեր անգործութենէն զարմացած, կը մտաբերէին գոգցես մեր վրայ յարձակիլ, եւ մեր եզերն վրայ, երեք քիլոմեդր դէպի վեր, Մապէնկուի մեծ հաստատութեան մարդիկն ալ կրնային նեղել զմեզ, որովհետեւ մեր բոլոր քաջառողջ մարդիկն անտառին մէջ էին ի խնդիր 300 բացակայներուն։ Բայց բանաստեղծն ըսած է.

Մարդուս վայել չէ քեռ ինքզինքը մոռնալ յուսահատութեան մէջ,—Թող հեռուէ ամենն արժանաւոր ճամբուն մինչեւ ցմահ,—մինչեւ իսկ թշնամւոյն գոց բռունցքին ներքեւ. որ կ'սպառնայ իրեն։

«Կ'ընդօրինակեմ օգոստոս 18 ի օրագիրս։

«Կը հարցնեմ ես ինձ թէ ցերեկուան ալյսը վերստին պիտի երեւի՞ երբեք։ Իւրենց դէմքէն դատելով, մեր մարդիկն «ա՛լ կորուսած են այդ վստահութիւնը։ Ցոգնութիւնը, երկիւղը, իրենց «օրարեկամաց բացակայութիւնը, անո«թութիւնը, անձրեւն եւ փոթորիկը, «այն ամէն թշուառութիւնք բոլորովին «սարսափահար ըրած են զանոնք։ Պանա«նի տերեւներով ծածկոցներու ներքեւ «կծկուած են, իրենց գլուխը պատսպա«րելով տեղական վհանոներու, ծածկոց«ներու, փսիաթներու, վրանի կտաւնե«րու, մինչեւ իսկ համեստներու, կաթսա«ներու և սաներու ներքեւ. համբանձկու«թեան մը մէջ կորսուած են։ Մեր խեղճ «ձիերն, իրենց կախ ականջներով, դար«ձած աչուքներով և բոլորքած ուսով, և «վախ բրուկներով հաւերն իրենց թաթածա«ղից դիրքով կը ծանրացնեն այս խղճալի «տեսարանը։

«Այս աշխարհիս չքեղութիւնը բոլորո«վին մարած կը թուէր։ Ի՞նչպէս այդ չք«եղութիւնը վերստին ծագեցաւ իր բո«լոր փառքովն և ի՞նչպէս իր գաւակները «վերստացան իրենց վեհ կեցուածքն, ի՞նչ«պէս լիճերն և գետակները վերստին դը«տան իրենց տեղն, և ի՞նչպէս արեգակն «անգամ մը ևս երեւցաւ քառսէն՝ վեր«ենդանացնելու համար երկիրը, չեմ կըրնար ըսել։ Ես իսկ այնչափ տառապած «էի որ ուժասպառ ինկած էի ծանր քնոյ «մը և վերանորոգիչ մոռացման մէջ։»

Իր 389 մարդերէն, 16ն արդէն մեռած էին օգոստոս 22ին և կը մտանեան արաբ գերեվաճառի մը բանակեցողն, ուր դասալքութիւնք մեծ պարապներ կը պատճառեն։ Միչա կը յառաջանան անտառին և գետին ճամբով։ Օգոստոս 30ին, խումբը 300 քիլոմեդր հեռի է Նանդա լճէն, բայց դեռ հեռու «Մոթերս Եէլլեն»։ Դեռ մեծ նեղութիւններ ունի քաշելիք, դէպ արեւելք ուղեւորութեան ամենէն մեծ դժուարութիւնները դուցէ։

ԱՐԱԲՆԵՐԸ

Բանակեցողին մէջ էին։ Նաւը քաշողները կը յամառէին զայն փոխադրելու, բայց ի զուր, եւ Սդանլի անոնց մօտ գացած էր՝ գործողութիւնը վարելու համար, երբ իր եւրոպայի սպասաւորը շընչասպառ հասաւ, յիմարի պէս պոռալով։

—Պարոն, օ՜հ, պարոն, Էմին փաշան հասաւ։

—Էմին փաշա՞ն։

—Այո, պարոն։ Մակոյկի մը մէջ տեսայ զինքը։ Իր դրոշակը, մերինին պէս կարմիր, եռեւի կոզմէն պարզուած է։ Ճշմարիտ կ'ըսեմ, պարոն։

«Բնականաբար սրտայուզութիւնը ծայրատիճանի հասաւ, նաւը թողուեցաւ, իբր թէ կարմրած երկաթ ըլլար։ Արշաւանք մը սկսաւ, տէր եւ ծառայք իրարու հետ մրցելով արագութեան մասին։ Բանակեցողին մէջ, նոյն խանդավառութիւնը։ Քիչ ետքը իմացանք թէ այդ սուտ լուրին պատճառն էր ինն Մանեուէլմանները գալուստն, որք ծառայներն էին Ուլէյտի Պաշուզ անուն մէկու մը, որ բնիկներէն կը ճանչցուէր Ուկարրուէ անունով։ Կ'ըսէին թէ գետէն վեր ութ օրուան ճամբայ հեռու հաստատուած էր և մէկ քանի հարիւր զինեալ մարդոց կը հրամայէր։

«Ուրեմն Արաբները հո՞ն էին, Վերին Սրուհուիսի երկրին մէջ։ Եւ ե՞ս որ կ'ուրախանայի այդ յեղափոխներէն ազատած ըլլալուս համար։ Պատմեցին թէ իրենցմէ յիսուն հոգի կը բանակէին 10 քիլոմեդր աւելի վեր, Ուկարրուէյի հրամանատարին եղերքը կը խուզարկէին, վստահ ըլլալու համար թէ անծանօթ հոսանքն, որուն ափանց վրայ պետն հաստատեր էր իր բնակութիւնը, պիտի կրնա՞ր զերեք տանիլ մինչեւ Սդանլիի Զրվէժները։

թին տեղեկութեան նայելով, սերպ Սինոդն անցեալ չարթուն մէջ քննելով Մելան Թագաւորին ամուսնալուծման խնդիրը, նախագոյն արձակեալ ամուսնալուծութեան վճիռն օրինաց համաձայն գտեր է, և հետեւապէս մերժեր է Նաթալի թագուհւոյն խնդրած վերաքննութիւնը։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

Պ. Ռուվիէ մտադիր է ալքոհոլի տրոց բարձրացուցը պահանջել՝ կալուածատրոց զեղչումէն յառաջ եկած բացը գոցելու համար։

Երեսփ. ժողովն անուղղակի տրոց վերաբերեալ օրէնքը քուէարկեց 68ի դէմ 462 քուէով։

Առեւտրական բարձրագոյն խորհուրդն ընդունեց ոչխարաց վրայ վեց ֆր. ի մաքսը, խոզակի վրայ 10 % մաքսն, և ալիւրի և զանազան հողային բերքերու վրայ առաջարկեալ մաքսերը։

ՀՆՏԱԽՏ

Յուլիս 6|18ին, Վալենցիոյ նահանգին մէջ 31 անձինք հնոտախտ բռնուելով, 10ը մեռան։ Յուլիս 19 ալ 20 անձինք բռնուեցան, որոց մէկը նոյն իսկ Վալենցիոյ քաղաքին մէջ։

ԲԱԼՆՈՒԻ ԿՈՄՍ

Աւստրիոյ-Հունգարիոյ նախարարապետ և արտաքին գործոց նախարար Գանոքի կոմսին հիւանդութիւնն ի սկզբան ենթադրուածէն աւելի երկար կը տեւէ։ Հիմա թէպէտ քիչ մը ազիկցած է, բայց բժիշկներուն խորհրդով, իւր գիւղային բնակարանը կ'երթայ՝ ժամանակ մը ինքզինք դարմանելու։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Եղղատէն ի Պարիզ գրեալ առաջնորդի մը անհրաժեշտ պէտքը կ'զդացնեն թախանձանօք, նկարագրելով տեղւոյն ազգային գործոց անկերպարան վիճակն հոգեւոր հովուի մը բացակայութեան պատճառաւ։

Պատրիարքարանի կողմէ թէեւ քանիցս գրուած է Կիլիկիոյ Ամեն. Կաթողիկոսին, Եղղատի վիճակին վերայ նորա ուշադրութիւնն հրաւիրելով, սակայն կերեւի թէ տակաւին որ և է տնօրինութիւն եղած չէ, որովհետեւ Եղղատցիք կը շարունակեն իրենց դիմումները։

Կրօնական ժողովոյ որոշմամբ՝ Գումգաբուի գուրսի Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ քարոզիչ կարգուած է Աբբ. Մովսէս Ծ. վարդապետ Կէօմրիւկեան։

Մայր եկեղեցւոյ քահանայներէն Տ. Դարեգին իւր մօր դէմ շահախնդրական դատ մը բացած ըլլալով, առաջարկութեամբ Մայր եկեղեցւոյ աւագ երեց Արբ. Տ. Սուքիաս աւագ քահանայի և հրամանաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր՝ երկու ամսուան փիլոնազրկութեան դատապարտուած է։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն իմանալով որ ի Հոնկ-Քոնկ (Հնդկայն) հաստատեալ աղա Խաչիկ Պողոս Ասուածատուրեանց մեծահարուստ և հռչակաւոր Ազգային ի հարկին յօժարակամ նպաստամատոյց կը դտնուի ազգային կրթական և եկեղեցական պիտոյից համար, – շնորհակալաց և օրհնութեան կնիքակ ուղղեց, փափաք յայտնելով որ մի և նոյն ոգւով մնայ, միշտ յիշելով Ազգն ու եկեղեցին, և միշտ առաջի աչաց ունենալով ազգային նուիրական հաստատութիւններն և նոցա կարօտ վիճակն ու կացութիւնը։

—Ինչպէս անցեալներն Ասորի վարդապետ մը, նոյնպէս և այս օրերս Ասորի Եպիսկոպոս մը Խարբերդի կողմերէն մայրաքաղաքս գալով՝ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ դաւանութիւնն ընդունեց և Երուսաղէմ ղրկուեցաւ։

(Փառք)

ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆ ԱԶԱՐԵԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ

Երկու օրէ հետէ շրջած զրոյցներու նայելով, որոց արձագանգ կ'ըլլանք մեծ զգուշութեամբ, Հռոմէական Հայոց Պատրիարք Ազարեան Գերապատիւն հրաժարական տուեր է իւր պաշտօնէն։ Ձենք գիտեր թէ ինչ պատճառներ առիթ տուած են այս որոշման։ (Մենք էօ- Օրէնքով)

Երէկ Գասրգիւղի Արամեան վարժարանի սրահին մէջ տեղի ունեցաւ վարժարանին շրջանաւարտ օրիորդաց վկայականաց բաշխումն, ընդ նախագահութեամբ Դեր. Մելքիսեդեկ եպիսկ. Մուրատեանցի և ի ներկայութեան ծնողաց ոմանց, վարժարանին Հոգաբարձութեան ու ուսուցչական մարմնոյն և խումբ մը ընտրեալ թաղեցւոց։ Աչակերտուհիք ընթերցան իրենց ուսումնական ճառերն, յետ որոյ ըստացան իրենց վկայագիրները։ Դաշնակ և երգ՝ կը զուարթացնէին հանդէսը։

Աւասիկ օրիորդաց անուանքն.

Օրիորդք Արաքսի	Գաբամաճեան
Զարուհի	Սէֆէրեան
Ագապի	Փափազեան
Վերգինէ	Վարդանեան
Սաթենիկ	Վարդանեան

Կրթական տեսուչ կարապետ էֆէնտի Իւթիւճեան հետեւեալ խօսքերն արտասանեց հանդէսին մէջ։

Սրբազան Հայր
և ազնիւ հանդիսականք Տիկնայք և Տեարք։

Վարժարանիս ընթացաւարտ օրիորդաց քննութիւններուն քանի մ'անգամ ներկայ գտնուած լլնելով և այսօր ալ ձեզ հետ ի միասին լսելով իրենց գրաւոր աշխատութեանց ընթերցումն, ուրիշ բան չմնար ինձ, բայց միայն իմ խնդացութիւնս յայտնել այս սիրելի օրիորդաց, որք այս կրթական յարկին մէջ իրենց թանկագին ժամերն օգտակարապէս գործածելով, իբրեւ պարարտ երկիր իրենց սրտին ու մտքին մէջ ցանուած բարոյական և մտաւորական սերմերն այսպէս արգասաւորած են, և այսօր իրենց բարի վարուց և ուսումնասիրութեան ի վարձ, այս փառաւոր վկայականները կ'ստանան։

Պէտք չէ մոռնանք սակայն, որ այս գեղեցիկ արդիւնքն, եթէ մեծաւ մասամբ իրենց ջանասիրութեան կը պարտին, մասամբ մ'ալ կը պարտին վարժարանիս իմաստուն Հոգաբարձութեան, որ ազգային դաստիարակութեան բուն ոգին ըմբռնելով կը ջանայ ճշմարիտ հայու զաւակներ պատրաստել, սիրող իրենց ազգին, սիրող իրենց եկեղեցւոյն, սիրող իրենց լեզուին, սիրող վերջապէս այն ամեն ազգային աւանդութեանց, զորս մեր արժանայիշատակ նախնիք իրենց արեան գնով պահպանած և մեզ թողած են իրբեւ սրբազան աւանդ, իրբեւ նուիրական ժառանգութիւն։

Ազգասիրական այս գեղեցիկ զգացմամբք վառեալ պատուական Հոգաբարձութիւն մ'արժանի է շնորհակալեաց և ամէն քաջալերութեան։

Ձեմ կրնար մոռնալ նաեւ վարժարանս ուսուցչական մարմինն, որ կը վուխմամ ըսել՝ կրթական գործին ամէնէն ընտիր մշակները կը պարունակէ իւր մէջ, և անձնուիրաբար կ'աջակցի Հոգաբարձութեան գովելի ջանից։

Մոռնալենք ուրեմն, Տիկնայք և Տեարք, որ Արամեան վարժարանս միշտ կարող ըլլայ, միշտ յաջողի այսպիսի ընտիր ընթացաւարտներ ընծայել ազգին, արժանի զաւակունք մեր այն հոյակապ նահապետին, որոյ փառաւոր անունը կրելու պատիւն ունի։

ՄՐՅՈՒՆԱԿԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆ ՄԻՐԻՃԱՆԵԱՆ ԼԵԶՈՒԱԲԱՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Միրիճանեան Լեզուաբանական Վարժարանը Վարդավառի տօնի օրն, յուլիս 8, հաստատութեանը Բ. տարւոյ շրջանի մրցանակաբաշխութեան հանդէսը կատարեց մեծ շքով, ընդ նախագահութեամբ Իպվիրլեանց Դեր. Տ. Մատթէոս Սրբազանի։

Հանդիսավայրը՝ նոյն վարժարանի պարտիզին մէջ ընդարձակ տաղաւարի մը տակ կազմակերպուած էր, կանանչազարդ դահլիճներով, թարմ ծաղիկներով, օսմանեան դրօշներով, պարսկական շալերով, և արեւելեան գորգերով համակ զարդարուած։

Հանդիսաբեմին ճակատը գետեղուած էր Ն. Կ. Վեհափառութեան ոսկեսառ Թուղրան «Կեցցէ Օգոստափառ Սուլթան Համիտ Խան» ոսկեգրուագ վերտառութեամբ։

Ներկայ երկսեռ հոծ բազմութեան մէջ կը տեսնուէին Սպահանոյ Նախորդ Առաջնորդ՝ Յովհաննէսեան Դեր. Գրիգորիս Արքեպիսկոպոս, քանի մը վարդապետք և քահանայք, ինչպէս նաեւ կրթական նախարար Վսեմ. Միւնիֆ փաշայի որդի Վեհապի պէյ, կրթական նախարարութեան ընդհանուր քարտուղար՝ Մուսթաֆա Բէշիտ պէյ, Սալոնս-Ֆրանսէզ գաղղիական ընկերութեան կողմանէ ներկայացուցիչ՝ կայսերական Լիսէի փիլիսոփայութեան ուսուցիչ՝ Մ. Բեռառ և Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչային ժողովոյ ընդհ. քարտուղար՝ Մ. Գիւինէ, և այլք։

Ժամը 6½ին հանդէսն սկսաւ Հայ-տիպէ քայլերգով, զոր ի ձայն դաշնակի, վարժարանի սանունք համախմբութեամբ երգեցին, և հանդիսականք յոտնկայս ունկնդրեցին, յետ որոյ վարժարանի հիմնադիր-Տնօրէնը՝ Թուրքերէն բարեմաղթութիւն մը արտասանեց վասն Օգոստափառ Սուլթանին։ Վեհապի պէյ, որ իւր Վսեմ. հօրը կողմանէ փոխանորդաբար եկած էր հանդիսին, գրաւոր բանախօսութեամբ մը շնորհակալութիւն յայտնեց առ տնօրէն Միրիճանեան էֆէնտի։ Ապա, Միրիճանեան էֆ. տեղեկագիրն ընթերցաւ յորում ընդհանուր տեսութիւն մը կ'ընէր կրթական ուղղութեան մասին, բացատրելով լեզուաց կարեւորութիւնը, և վաճառականական դպրոցի մը անհրաժեշտ պէտքն, և միանգամայն գոհութեամբ յայտարարեց թէ՝ վերջերս իւր աշակերտք Մէսարիֆի առջեւ քննելով արժանացած են կրթական Վսեմ. նախարարին գնահատման։

Ընդմիջմամբ երգոց և դաշնակահարութեանց, արտասանեցան հայերէն, տաճկերէն, գաղղիերէն և անգլերէն ճառեր։

Ի մէջ այլոց, յոյժ բնական ձեւերով ներկայացուցին աշակերտք՝ Սարգիս պէյը կամ աշեղապուն և Ծուլապուն երգախառն կատակերգութիւնն յերիս արարս, գաղղերէն լեզուաւ։

Երբ վարժարանի գաղղերէնի մէջ յաջողակ աշակերտն եղող Պ. Լիւսն Դաւիթեան Ֆրանսերէն ճառն արտասանեց, Ալիանս Ֆրանսէզ ընկերութեան Պօլսոյ մասնաճիւղի նախագահ՝ Մ. Խիկ Լաքուանի տեղ՝ Մ. Բեռառ բեմն ելնելով, ընտիր բանախօսութեամբ մը ի վեր հանեց սոյն ընկերութեան ազնիւ նպատակն և մարդասիրական ոգին և յետ այս բանախօսութեան, Ալիանս Ֆռանսէզի ներկայացուցիչն արծաթեայ մետալ մը նուիրեց Պ. Լիւսն Դաւիթեանի։

Տնօրէն էֆ. աշակերտաց նիշերն կարդալով, ոսկեզօծ փառաւոր գրքեր կը բաշխէր աշակերտաց։

Հանդիսականաց վրայ խոր տպաւորութիւն թողուց՝ չինական կեանքէ առնուած մի զաւեշտ, որ կը ներկայացնէր Դամֆոնս պարոն-Էլլն, կամ գաւառացի ոը-գէտ վարժապետն։

Սոյն ներկայացումներէն զկնի, Յակոբ Գուրգէն էֆ. բանախօսեց իւր սովորական ոճով։

Հուսկ ապա, Նախագահ Սրբազանը ի բեմ բարձրանալով ծափահարութեանց որոտընդոստ շռինդներու մէջէն, ազգային կրթութիւնը՝ տիրող կրթութեան հետ հաշտեցնելու խնդրոյն վրայ խօսեցաւ, բացատրելով դաստիարակին սրբազան պաշտօնը՝ մտքի պատրաստութեան առջեւ, որսի կազմութեան հանդէպ։ և վերջաբանելն ու զաշակերտս քաջալերելով և շնորհաւորելով, կնքեց մաղթանօք սոյն կրթանուէր հանդէսն մօտ 10ին։

Սկիւտարի Ս. Խաչ Մանկական Պարտէզին քննութիւնք հրապարակաւ տեղի ունեցան այս կիւրակի օր, վարժարանին պարտէզի լսարանին մէջ։ Քաւուն բազմութիւն եկած էր դիտելու այս ախորժելի ու գրաւիչ հանդէսը։ Մանուկներն, իրենց կարմիր համազգեստն հագած, կարմիր վարդերու պէս առոյգ ու զուարթատեսիլ, երեք հաճելի ժամ անցուցին տուին հանդիսականաց, հակառակ տաքին որ իր բոլոր ծանրութեամբը կը ծանրանար։ Եւ այն պզտիկներն, արիաբար դիմադրելով իրենց վրայ տիրող թմրութեան, երգերով ու պարերով զուարթացան ու զուարթացուցին։ Տիկին Մատակեանց կ'առաջնորդէր հանդիսին, և Ս. Խաչ վարժարանին Մանկական Պարտէզին առաջին վարժուհին՝ Օր. Սամիկեան՝ կը կատարէր քննութիւններն, որք ճշմարիտ զարմանք կը պատճառէին։ Հաճոյք մը և անկից ալ աւելի՝ հիացում մը էր տեսնել թէ այդ պզտիկներն ինչ դիւրութեամբ կը խօսէին Սրբազան պատմութեան, աշխարհագրութեան և այլ նախնական գիտելեաց վրայ։

Հոգաբարձութեան ատենադպիր Գրիգոր էֆ. Յերատեան գեղեցիկ բանախօսութիւն մը ընելով, բացատրեց Մանկական Պարտէզին նպատակը և վարժարանին ընդհանուր վիճակն, որ այսօր կարի գոհացուցիչ է։ Մանկական Պարտէզը, 10 աշակերտով բացուած, այսօր ունի իրր 70 աշակերտ։ Ծախքը, ամեան 1200 ղրուշ, գրեթէ կը գոցուի հասոյթովը։ Հոգաբարձութիւնն իւր ամէն ջանքերը կը նուիրէ՝ տիպար հաստատութիւն մը ընելու համար այս Մանկապարտէզը։ Գոհունակութեան ջերմ ծափահարութիւնն ներով ընդունուեցաւ այս բանախօսութիւն։

Ազգ. Պատրիարքարանի դիւանապետի օգնական Յովհաննէս էֆ. Թաթարեանի երէց եղբայրը՝ Յարութիւն էֆ. Թաթարեան շաբաթ —— —— գիշերվայ արկածի մը զոհ գացած ըլլալով, յուզարկաւորութեան տխուր հանդէսը կատարուեցաւ կիրակի առաւօտ Բերայի գերեզմանատան Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն մէջ, ի ներկայութեան բազմաթիւ ազգականաց և բարեկամաց, եւ ոտի մարմինը փոխադրուելով ի Շիշլի, ամփոփուեցաւ Ազգ. գերեզմանատան մէջ։

ԱԶԳ

ԱԶԳ. ԿԵԴՐ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Ազգ. Կեդրոնական Վարժարանի տարեկան քննութեանց արդիւնքը յառաջիկայ չորեքշաբթի պիտի ծանուցուի։ Աշակերտք պարտին վարժարան գտնուիլ նոյն օրը, առաւօտեան ժամը 9½ին (Ը. Ե.)։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆԵՐ ԱՍՏԻՃԱՆՆԵՐ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՆԵՐ

Պերութի նահանգին վերաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազ անուանեցաւ Նաճիմ էֆէնտի, նախկին ընդհանուր դատախազ Տիարպէքիրի։

Պերութի նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ անուանեցաւ Համիտ էֆէնտի, նախորդ ընդհանուր դատախազ Ատանայի։

Սուրիական Տրիպոլսոյ ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ Ազատլիքեթահ էֆէնտի, նախկին երկրորդ հարցաքննիչ դատաւոր Պաղտատի։

— —

Սանիէի երկրորդ ատիճան տրուեցաւ Եանեան Ավրոնիա դատաւորին դայմադամ Նէճիպ էֆէնտիի։

Սալիսէի ատիճան՝ բժշկական վարժարանի շրջանաւարտ և Պիզայի, Սպարթայի ու Սինոպի քաղաքային բժիշկ Ասրմ Սթեփանի և Խրիսթօ Եվանկէլիսի էֆէնտիներու։

— —

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան արուեցաւ Օսմ. կայս. Պանքայի վարչական ժողովոյ առաջին քարտուղար Պ. Կասթոն Օգուանոյի, իսկայի երկրաչափ ժողէֆ Ֆրանտոնէ ասպետին և Յունաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան դիւանապետ Պ. Բանայօթի Բարատաքիի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Ծովային նախարարութեան տպարանին տընօրէն Ալի Ֆուատ պէյի։

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիէ՝ շոգենաւային Լոյդի ընկերութեան Հընոդոսի գործակալութեան առաջին քարտուղար Պ. Տոմինիք Լէսթալսիոնի։

— —

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն և Արտաքին, Ներքին ու Լիվադիի Վսեմ. նախարարք երէկ կայս. պալատ գնային և անդ ի ժողով դումարելով գրպդեցան ինչ ինչ կարեւոր խնդիրներով։

Սոյն ժողովոյ մասնակցեցան նաև նախորդ Մեծ-Եպարքոս Սայիտ փաշա և կայս. աւագ թիկնապահ Շաքիր փաշա։

— —

ԴՈՒՐՊԱՆ ՊԱՅՐԱՄԸ

Պոլսոյ Դատաւորին կողմէ պատրաստեալ վճռագրոյ մը համաձայն, որ մատուցուած է Վեհ. Սուլթանին, յառաջիկայ կիրակի օր պիտի սկսի Դուրպան Պայրամի տօնը, որովհետեւ Զիլհիճէճ ամիսն սկսած է ուրբաթ օր և նոյն կիրակին տասներորդ օրն է։

— —

ՕՏՈՒՆ ՔՈԲՈՒԻ ՀՐԴԵՀԸ

Զեռնհաս իշխանութիւնն ընդունած է ատաղձավաճառաց ադերասդիրն, որով խնդրած էին առժամբար հաստատուիլ իրենց նախորդ տեղն և նաւերու մէջ գտնուած ատաղձներն եւս անդ հանել։

Արդ երէկ ի ներկայութեան ատաղձավաճառաց և ժողովրդեան ստուար բազմութեան մը Քաղաքապետութեան երկրաչափ և այլք ցոյց տուին տաղաստարներու կառուցուելիք տեղերն ուր ատաղձները պիտի զետեղուին։ Այս առթիւ աղօթքներ եղան վասն կենաց և բարօրութեան Վեհ. Սուլթանի և ոյնարներ զեռնուեցան։

Մաքսային վերատեսուչ Հասան Ֆէհմի փաշա և այլ պաշտօնեայք ատաղձի մաքսատունը գնացին քննելու համար արած մասերը։ Ն. Վսեմութեան անցած պահուն ատաղձավաճառք և ժողովուրդ համակրական ցոյց մը ըրին «Փառաշնորհ Զօք Եաշա» գոչելով։ Հասան Ֆէհմի փաշա համուռօտ բանախօսութիւն մը ընելով ըսաւ թէ շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին ամեն դիւրութիւնք պիտի ընծայուին հրկիզելոց։

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Քարբերդի լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ Դ. զօրաբանակի քննիչ յանձնաժողովին նախագահ Ֆէրիդ Հասան Խայրի փաշա, Միրլիվա Զիւա փաշա և երկու սպայք յունիս 22ի ուրբաթ օրը Քարբերդ ժամաներ են։

Հասան Խայրի փաշա Կարնոյ կուսակալ անուանուած ըլլալով, Քարբերդէն ճամբայ ելեր է իւր նոր պաշտօնատեղին երթալու համար։

—Քարբերդ գտնուող երկու վաչտ զօրքեր, որք կայս. հրամանաւ Կարնոյ կողմը պիտի երթան, անցեալ երկուշաբթի օր ճամբայ ելեր են։ Այս առթիւ հանդէսներ կատարուեր են ի ներկայութեան բարձրաստիճան ըստայից և աղօթքներ եղած են վասն կենաց և բարօրութեան Վեհ. Սուլթանի։

—Կարնոյ դաւառական թերթին մէջ կը կարդանք. Պայազիտի կառավարիչը հեռագրաւ ծանուցած էր Կարնոյ կուսակալութեան թէ Պարսկաստանի Օվաճըք և Մաքու անուն տեղերու ձէլալի աշիրէթներու և Վանայ Իպրահիմ գիւղամթին Հայտէրանլը Աշիրէթներու միջեւ տեղի ունեցած կռւոյն պատճառաւ Պայազիտի մէջ գտնուող ձէլալի Աշիրէթի մարդիկ և Տիատին գաւառակը դտնուող Հայտէրանլը Աշիրէթի մարդիկ պիտի օգնեն իւրաքանչիւրն իրենց պատկանած աշիրէթին, եթէ սա յաղթուի և այսպէս կռիւը պիտի ընդարձակի ու մեծնայ։ Արդ, կուսակալն հեռագրաւ հրամայած է Պէյազիտի կառավարչին ամեն միջոց ձեռք առնուլ որպէսզի այդ աշիրէթներ կռուին խառնուելէ արգիլուին։ Կառավարիչը պատասխանած է թէ եղած յորդորներու շնորհիւ այդ աշիրէթներու միջամտութիւնը արգիլուած է։ Նոյնպէս Վանայ կուսակալութեան կողմէ ձեռք առնուած միջոցներու շնորհիւ երկու աշիրէթներու մէջ եղած կռիւն եւս արգիլուեր է։

—Սեբաստիոյ կուսակալութիւնը տեղեկանալով որ Զաքրը անուն աւազակապետն և իւր ընկերք, որք Եւդոկիոյ դաւառն մէջ թափառելով կ'ասպատակէին, տեղ մը ապաստանած են, պէտք եղած միջոցները ձեռք կ'առնու և աւազակներէ մին՝ Անտոթաս, կը ձերբակալուի, իսկ միւսները կը հալածուին տակաւին։

—Քարբերդի լրագրոյն մէջ հրատարակեալ պաշտօնագրոյ մը համաձայն ամեն անանք որք զինուորական հրացաններ ունին ի ձեռին, պարտին զինուորական իշխանութեանց դիմելով արձանագրել տալ զայնս, դիտնալով որ եթէ յետոյ կատարելի քննութեան մը պահուն այդ տեսակ հրացաններ գտնուին, որք արձանագրուած չեն, տերերն օրինական պատժոյ պիտի ենթարկին։ Այս տնօրինութեան տեղի տուած է սա պարագան թէ առեւտուրի համար Ռուսիա գնացող ժողովուրդն մեծ մասն իրենց հետ տարած զէնքերու մէկ մասը կը ծախեն և մէկ մասն ալ իրբեւ նուէր իրենց բարեկամաց կուտան։

—Տէրսիմի գաւառին կեդրոն Խոզանէի շրջակայ Իպրահիմ Թանիրի, Աղգոնիք և Աղնս գիւղացիք երբ Բէմախի աղի հանքերէն աղ կը բերէին, Օվաճըքի քիւրտերէն Խայբը Օղլու Բայոի տղան Մաքսուտ, Ասլան Ուշաղը աշիրէթի մարդերէն մէկ քանի հոգի իրենց 20-30ի չափ ընկերներով, գիւղացւոց վրայ կը յարձակին և կը կողոպտեն երկու ձիու ու երկու ջորիի վրայ բեռցած աղ ու այլ և այլ կարասիներ։ Օվաճըքի գայմագամն փոխանորդ Հաճի Սիւլէյման էֆէնտի իմանալով, անմիջապէս ոստիկան-զինուորներ կը կը ղրկէ և կողոպտած ապրանքներն ետ առնել տալով, իրենց տեարց կը յանձնէ։

— —

ԿՐԷՏԻ

Ճէվատ փաշան Կրէտէի կուսակալի փոխանորդ Լարտաւսովը հրամանատար անուանող կայս. Ֆերմանը եղած ըլլալով, Ն. Վսեմութեան զրկուած է։

— —

ԴԱՂԹԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Կայս. կառավարութիւնն արտօներ է Բօպանէն (Գովկաս) 9000 չերքէզներու ի Թուրքիա գաղթումը։ Այս դաղթականք պիտի հաստատուին Բարբերդի, Գոնեայի, Ասանայի, Գասթամունիի և Սեբաստիոյ նահանգաց մէջ։

— —

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒՄ ՄԸ

Ռուսիոյ ազգայիններէն Պ. Վանան Թովմասեան որ գրեթէ տասը տարիէ ի վեր առևտրական գործերով կ'զբաղէր ի Կ. Պոլիս, Կալաթա, Մոմխանէ, ամսոյս 5ին յանակնկալս ձերբակալուելով Ռուսաց հիւպատոսարանին կողմէ, երէկ ռուսական Ադֆ շոգենաւով Օտեսա ղրկուեցաւ անկից ի Կովկաս փոխադրուելու համար։ Պ. Վ. Թովմասեան ամբաստանուած է՝ իբր թէ 12 տարի առաջ մասնակից եղած ըլլայ դրամանենդներու ընկերութեան մը։ Իրողութիւնը սա է թէ Պ. Թոմասեան թէեւ 1877-1878ին քրէական յանցանօք ամբաստանուած էր, սակայն, Թիֆլիզի պատժական առաջին ատենէն անպարտութեան վճիռ ստացած ըլլալով ազատ թողուած էր։ Բայց որովհետեւ դժուար կուգար նմա իր բուն անունը (Գրիգոր Տէր Սարգսով) կրել յետ այնորիկ և Կովկաս մնալ, ուստի Թոմասեան մականուամբ եկած հաստատուած էր այստեղ ուր տասը տարիէ հետէ յոյժ պատուաւոր կեանք մը կը վարէր, առևտրական գործերով զբաղելով։ Մասնաւորապէս ռուսական ապրանաց վրայ գործ կ'ընէր և սիրելի հանգիստաց էր իրեն հետ յարաբերութիւն ունեցող անձանց։

Պ. Թոմասեանի յանկարծական ձերբակալման չարժառիթ եղած է սա պարագան որ Թիֆլիզի ընդհանուր դատախազը բեկանել տալով անոր ի նպաստ տրուած անպարտութեան վճիռը, ի բացակայութեան դատապարտել տուած էր զնա 10 տարւոյ ՀՐԹ. ակաղ աշխատութեան ի Սիպիր և 10 տարի եւս ընդ հսկողութեամբ՝ այդ աքսորավայրն տպելու։

Հէգ երիտասարդն այս անակնկալ հարուածին առջեւ՝ ադերսդիր մը տուեր է Ռուսիոյ Վսեմ. դեսպանին, պատմելով իւր կեանքն և իւր արդարացման համար պէտք եղած աջակցութիւնն հայցելով։ Մայրաքաղաքիս ռուս դաղթականութեան անդամք եւս, ինչպէս նաեւ շոգենաւային ռուս ընկերութիւնը և ռուսական երեք վանուց միաբանութիւնք հանրադիր մը պատրաստելով դեսպանին և հիւպատոսին մատուցած են, նկատելով թէ Պ. Թովմասեան ինչ օրինակելի կեանք մը կը վարէր տասը տարիէ ի վեր ի Կ. Պոլիս։ Կը լսենք թէ այս միահամուռ արտայայտութեան առջեւ, դեսպանատունն հարկ եղած միջնորդութիւնը պիտի ընէ որոց քով որ հարկն է, և սիրելի է մեզ հաւատալ թէ աշխուժ և արդարասէր քննութեան մը շնորհիւ երեւան պիտի ելնէ ձերբակալեալ հայ երիտասարդին անմեղութիւնն, ի խնդութիւն իւր բազմաթիւ բարեկամաց։ Այդ բարեկամաց համար սգոյ օր մը դարձած էր երէկ, և վաճառականք և այլք ինչպէս նաև ռուսական վանուց եպիսկոպոսք և վարդապետք Աշէֆ շոգենաւը գնացած էին յուզարկ տարաբաղդ Թոմասեանի։

— —

Պ. Պ. ԿԷՐՍԸՆԻ ԵՒ ՄԷՐԺՕՆԻ ԱԶԱՏՈՒՄԸ

Մայրաքաղաքս հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ աւստրիական երկրաչափ Պ. Կէրսընն եւ իւր ընկերը՝ Պ. Մէժօր՝ որք Պիլէճիկի մօտ աւազակաց ձեռքն ինկած էին, շաբաթ իրիկուն ազատ թողուեր են 1500 ոսկւոյ փրկանքի փոխարէն ղրկ տարեր յանձներ է Պ. Մէժօր։

— —

ԲԵՐԱՑԻ ԹԱՏՐՈՆՆԵՐԸ

Բերայի կառավարիչ Նազըմ պէյ որոշած է ոստիկանութեան հսկողութեան ենթարկել այդ արուարձանին թատրոնները։ Իրաքանչիւր թատրոն ելից երկու ճամբայ պիտի ունենայ որպէս զի հրդեհ պատահած ատեն հանդիսականք դիւրութիւն ունենան դուրս ելլելու։ ասկից զատ, երկու չրհանկիրք՝ չրհանով մը պիտի հսկեն ներկայացմանց սկիզբէն մինչեւ վերջը։ ասոնք քիմիական բաղադրութիւններ պիտի ունենան, հրդեհի շիջուցման համար։

— —

ԴԵՂԱԳՈՐԾՔ

Շաբաթ օրը կայս. բժշկական վարժարանին մէջ տեղի ունեցաւ դեղագործական մարմնոյն կողմէ քաղաքային բժշկական ժողովոյն մօտ կարդելի երեք պատուիրակաց ընտրութիւնն, և հրաժարեալ պատուիրակք՝ Պ. Պ. Բիէռ Աբերի, Անտրէ Լէֆաքի և Ֆէլիքս Թերճիման վերընտրուեցան քրուէից սեծամամնութեամբ։

— —

ՈՃԻՐՔ, ԱՐԿԱԾՔ ԵՒ ԱՅԼՆ

Սոպոհ կիմանայ թէ այն աւազակներն որք Սիլիվրիի ագարակներէ միոյն մէջէն Ահմէտ էֆէնտի անուն մարդ մը լեռը տարած էին, Արեւելեան Բումէլի փաթեր են չկրնալով դիմադրել զինուորաց կողմէ եղած հալածանքներուն։ Տեղեկութիւն չկայ թէ Ահմէտ էֆէնտին ի՞նչ եղած է։

—Անցեալ օր Պոլսոյ Ֆաթիհ Թաղի մէջ չորս գողեր, երկուքն այր և երկուքը կին տուն մը կը մտնեն, մինչդեռ տանտէրը, Իպրահիմ անուն պարսիկ ծերունի մը, մզկիթ գնացեր էր մէջօրէի աղօթքը կատարելու համար։ Իպրահիմի կինը նոյն պահուն տան խոհանոցը գտնուելով, գող կիները անոր վրայ կը յարձակին և կոկորդը կը սեղմեն, որպէս զի չպոռայ։ Մինչ գողերն ալ տան ամեն կողմերը խուզարկելով 120 ոսկի ցուտ դրամ և 60 ոսկւոյ արժողութեամբ թանկագին նիւթեր գողնալով կը փախչին։ Իպրահիմ երբ տուն կը վերադառնայ իւր կնոջմէն կիմանայ պատահած դէպքը և ոստիկանութեան խաց կուտայ։ Կինը գողերու կերպարանքը կը նկարագրէ և ոստիկանք կը ձերբակալեն Մէրիէմ ու Զէյնէպ անուն կիներ և Արիֆ անուն ածխավաճառ մը ու Տէրվիշ անուն բեռնակիր մը, որք ոստիկանութեան Դուռը կը տարուին։

—Շաբաթ օրն Օտուն Քաբուի հրդեհի տեղէն մարդու դիակ մը գտնուած է այրած։

—Հինգշաբթի օրը Եէնի Քաբուի մէջ տասներկու տարեկան Մէհմէտ անուն տղայ մը անձնասպանութիւն փորձեց, դաշոյն մը մղելով իւր ձախ կողին։ Տեղական ոստիկանութիւնն իմանալով, հիւանդանոց փոխադրեց զնա։

—Շաբաթ գիշեր Պոլսոյ Շէհր Էմինի թաղին մէջ վեց ամսուան աղջիկ մը արկածի մը զոհ գնաց։ Մանկիկը կախորրանի մէջ դրուած էր, երբ գիշերը վար սահեցաւ և կախորրանի շուանները վզին պըլլուելով խղդուեցաւ։

—Համբաւաւոր Թուրք երգչան Շէվգը պէյ, հեղինակ բազմաթիւ արեւելեան երգերու որք ամեն կողմ կերգուին, շաբաթ գիշեր յանկարծամահ եղաւ ի Պէյլէրպէյ իւր բարեկամներէ միոյն տանը մէջ, ուր հիւր գնացած էր։

Շէվգը պէյ, թէեւ երիտասարդ, կաթուածահար եղած էր և այս կը վերագրուի իւր արբեցողութեան։

—Շաբաթ առաւօտ Սկիւտարի Նաւամատոյցին մօտ մարդու դիակ մը գտնուեցաւ։ Ոստիկանաց քննութեամբ հաստատուած է թէ այդ դիակ Սթաւրի անուն Զէյնէլաբէդոյի յոյնի մէն է։ Ոստիկանք սորա ընտանիքը կոչելով քննութիւններ կատարեցին և սոքա կարծիք յայտնեցին թէ Սթաւրի մարդու մը պարտք ունի եղեր և պարտապահանջն յանձն իւր պարքն կը պահանջէր, հետեւաբար ըՍթաւրի յուսահատած ըլլալով ինքզինքը ծովը նետած ըլլայ։

—Կիրակի գիշեր ի Պարատ Թէքֆուր-Սէրայ թաղը տան մը առջեւ վիրաւորեալ մարդ մը գտնուեցաւ։ Այս մարդ Թոմա անուն մրգավաճառ մէն էր և այդ տան տիրուհին, Վերժինի անուն յոյն կին մը, իւր հոմանուհին էր։ Ոստիկանք քննութիւն կատարելով հաստատեցին թէ Վերժինի նոյն իրիկուն չէր ընդունած Թոման, որ յուսահատութեամբ ինքզինքը վիրաւորած էր։

—Նախընթաց իրիկուն ի Գանտիլի Քիւլիսէ փողոցին մէջ տուն մը բռնկեցաւ, սակայն դրացիք ժամանակին իմանալով, մառնգին առաջն առին։ Այդ տան քով գտնուող ուրիշ տան մը տէրը դիւրաւառնիւթեր դրած էր իւր տանը կիսը գըտնուած տանը արտաքին կողմը և կը կարծուի թէ իւր տունն ապահովագրած ըլլալով, պիտի այրէր ապահովագրեալ գումարն ստանալու համար։

—Կիրակի օրը Սուլթանիէ վարժարանին աշակերտներէն Խալիտ

ուած։ Այս մարդ երեսուն տարեկան, Սարաֆխանէի մէջ գործաւոր էր։

Ոստիկանութիւնն իմանալով անմիջապէս խուզարկութիւններ կը կատարէ եւ կը ձերբակալէ ոճրագործներն որք են Արնաւուտ Մէհմէտ և Խալիլ։ Ասոնցմէ մին կը խոստովանի ոճիրը։ Ասոնք հինգշաբթի գիշեր Մուսթաֆայի տունը կ'երթան եւ կ'սկսին արբենալ։ Մէջերնին կռիւ մը կը ծագի և Մէհմէտ դաշոյն ի ձեռին Մուսթաֆայի վրայ յարձակելով տան եօթը տեղէ կը վիրաւորէ։ Խալիլ նոյն պահուն կը փախչի։ Մէհմէտ ևս այդ տունէն կ'ելնէ ու իւր բնակած Զարտաքլը խանը կ'երթայ, ուր իւր սենեակը կը ձգէ դաշոյնն ու արիւնոտ զգեստներն և ինքզինքն հինանդ կեղծելով Վալիտէ հիւանդանոցը կ'երթայ։ Ոստիկանք, որք ոճրագործութիւնն իմացած էին, խուզարկութեան կը ձեռնարկեն և ոճիրը կատարուած տան առջեւ ոստիկան մը կը թողուն իրրև պահակ։ Անծանօթ մարդ մը այդ ոստիկանին ներկայանալով Մուսթաֆայի մահուան վրայ տեղեկութիւններ կը հարցնէ։ Ոստիկանը կասկածելով կը ձերբակալէ զնա։

Այդ մարդ կը հարցաքննուի և կը խոստովանի թէ ինք Խալիլն է այդ ոճրի հեղինակին՝ Մէհմէտի ընկերը։ Մէհմէտ եւս հիւանդանոցէն Ոստիկանութեան Դուռը կը տարուի ուր այժմ կը հարցաքննուի։ Դաշոյնն ու արիւնոտ զգեստներն եւս գրաւուած են։

—Տոքթ. Քովաթ Սոսի անուն մարդ մը, որ հինգշաբթի օրը Արտաքին գործոց Նախարարութեան պաշտօնատունը գացեր էր անձնական գործի մը համար, անպատշաճ խօսքեր կուզղէ քարտուղար Ֆուատ պէյի և նոյն նախարարութեան պաշտօնէից դէմ։ Մէջթուպճի Միւնիր պէյ զայս իմանալով, անմիջապէս կիսամեռ իտալական ընդհանուր հիւպատոս Քարքանս մարքիկին, որ նոյն պահուն խորհրդական Վսեմ. Ցարութիւն փաշայի քով կը գտնուէր։ Հիւպատոսին հաւանութիւնն եւս առնուելով, այդ մարդ Ոստիկանութեան Դուռը կը զրկուի երկու ոստիկաններով։

Երէկ Գատը քէօյի Արաբեան վարժարանի վկայականց բաշխման հանդէսէն յետոյ, ըստ բաղձանաց ուսուցչական մարմնոյն անդամոց ոմանց՝ Ուսողութեան դաստատու Երուանդ էֆ. Գարթալլեան ժամը 7½-ին Մօտայի նաւամատոյցէն ծով նետուելով հակառակ թեթեւ ալէկոծութեան մը լողալով հասաւ ճիշդ Ֆէնէր Պահէէսի փարոսին ստորոտը ժամ 8½-ին, շարունակ միակերպ լողալով։

Երեք տարի յառաջ, ինչպէս անշուշտ կը յիշէն ընթերցողք, Օրթաքէօյէն Գուզկունճուք անցած էր քաղաքի լուղորդուսուցիչը 35 վայրկեանէն։

Ցունաստանի Օլիմ թագուհին երէկ առաւօտ է է½է զրօսանաւով Վոսփորէն անցաւ և Պիրէոն ուղեւորեցաւ։

—Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչութեան հասոյթք վերջին մարտ 1էն սկսեալ, 14.000 ոսկւոյ յաւելում մը ցոյց կուտան բաղդատմամբ նախորդ տարւոյ միեւնոյն ժամանակամիջոցին։

—Արտաքին նախարարութիւնն այսօր կ'սկսի մէկ մէկ ամսաթոշակ վճարել կառավարական պաշտօնէից։

—Ինչպէս որ կանխաւ ծանուցուած էր, Թղթատարական վարչութիւնը շաբաթական երկու նոր սուրհանդակ հաստատած է Պոլսոյ եւ Էնկիւրիի միջեւ։ Այս նորահաստատ սուրհանդակ ուրբաթ օրը առաջին անգամ մեկնեցաւ մայրաքաղաքէն, եւ երկրորդ մեկնումը տեղի պիտի ունենայ այսօր։ Այս կերպով շաբաթը երեք սուրհանդակ պիտի մեկնին, կիրակի, երեքշաբթի և ուրբաթ։

—Սըր Էտկար Վինսընդի յանգլիա գընացած զրօսանաւն այս կիրակի Պոլսոյ նաւահանգիստն հասաւ և ուղղակի Պէօյիւքէրէ գնաց։ Այդ զրօսանաւ ունի 15 նաւասար։

—Զինուորական վաղեմի բժիշկ Տր. Մաքթովիշ փաշա կիրակի օրը յանկարծամահ եղաւ յԱյ-Սթէֆանոս։ Յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ երէկ։

—Սէլանիկէն կը գրեն թէ յուլիս 4ի երեկոյին երկու մանկամարդ հրէուհիներ սպաննուեր են վատահամբաւ տան մը մէջ, Վարտար Գարուսիի մօտ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԴՈՐԹԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՄԱԿԵԴՈՆԻՈՅ ՊՈՒԼԿԱՐ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ԱԹԷՆՔ, 21 Յուլիս. — Աւրէբէլիս լրագիրը կը յայտարարէ թէ Օհրիտայի և Սկիւպի պուլկար եպիսկոպոսաց կայսերական Պերաթներուն արուին Ցունաստանի համար անմիջական կարեւորութիւն մը չի ներկայացներ։ Սերպիոյ համար խնդիրն աւելի ուղղակի վերաբերութիւն ունի։ Ցունաստան այս գործի մէջ սկզբունքի խնդիր մը կը տեսնէ առաւելապէս։ Նէա Էֆէմէրիս կը գրէ Ֆէնէրի Պատրիարքարանին դէմ։ Ընդդիմադիր լրագիրք կը գրեն Պ. Թրիքուփիսի Նախարարութեան դէմ։

Ի ՊԵԼԳԻՈՒՄ

ՊՐՈՒՍԷԼ, 21.—Լէոփոլտ թագաւորին գահակալութեան 25րդ տարեդարձի ազգային հանդէսն և Պելգիոյ անկախութեան հրատարակման 60րդ տարեդարձի ազգային հանդէսն այսօր սկսան, ի ներկայութեան խուռն բազմութեան։ ԺԶ դարու ականաւոր անձնաւորութեանց ութմարմարեայ արձանք հանդիսապէս բացուեցան։

ՊԵՐԼԻՆ, 21.—Անատոլուի երկաթուղւոյն բաժնեգիրն է 90, փոխանակ 90·50ի։

ՓԱՐԻԶ, 21.— Մեծանուն մարդասէր Ռիշառ Վալլաս մեռաւ։

ՀՌՈՄ, 21.— Ումբերթօ թագաւորն Սան Ռոսորէ գնաց։—Թուրինէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ֆրանսայի Թերթին թէ Առոթոյի դուքսն, որոյ հայրը մօտերս մեռաւ (եղբօրորդի Ումբերթօ թագաւորին,) պիտի նշանուի Պաւիերայի Էլիվիրէ իշխանուհւոյն հետ։

ՍԵՐՊԻԱ ԵՒ ԱՒՍՏՐԻԱ

ՊԵԼԿՐԱՏ, 21.—Արմատական կուսակցութեան գումարման, որ երէկ տեղի ունեցաւ ի Եակոտինա, ներկայ էին 4000 պատուիրակք։ Ժողովը վստահութեան քուէ տուաւ կառավարութեան՝ իւր ներքին աշխարհավարութեան համար, խնդրելով նոյն ընթացքին շարունակութիւնը։ Գալով արտաքին աշխարհավարութեան, որուն Ժողովն հաւանեցաւ, կը յուսացուի որ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ հետ ծագած տնտեսական դժուարութիւնք պիտի հարթուին՝ Սերպիոյ համար պատուաբեր եղանակաւ։ բայց եթէ Աւստրիա-Հունգարիա շարունակէ թշնամութիւնները, կառավարութիւնը կունայ վստահ ըլլալ ամբողջ ազգին հայրենասիրութեան վրայ, որ պատրաստ է ամեն կերպ զոհողութեան։ Բիւրիթինայի դէպքին համար ժողովն իւր վստահութիւնն յայտնեց կառավարութեան իմաստութեան և հայրենասիրութեան վրայ, որով պիտի կարենայ պահպանել Սերպիոյ պատիւը։ Ժողովն հեռագիր մը ուղղեց Ալէքսանդր թագաւորին, որ Բիսմիէ խնամակալին ձեռամբ պատասխանեց։

ԱՆԳԼԻԱ

ԼՈՆՏՈՆ, 19.— Ըմբոստ զօրագունդն երեքշաբթի շոգենաւ պիտի դրուի Բարեյուսոյ Հրուանդանը զրկուելու համար։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 10 Յուլիս

Օսմանեան Քոնսոլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. (Մէյտ. Ի. Պէրթ		19 23
Գօրգային գոցուէլէն վերջը	»	19 23
Բէրգայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուելուս	»	19 25 ½
Կէս օրին	»	19 21 ½

ԻՍԹԻԳՈՒԱԶԻ ՑԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ		55 30
Այս առաւօտ		— —
Կէս օր		— —

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՐԺԷԹԿԱՆԻ

Ֆրանսական	A. Պէրթ	39 ¾
»	B. »	23 ½
»	C. »	19 30

ՖԱՅԻՆՆՍԻՍԻ

Սոսիէթէ ֆէնէրալ	Ֆր. Լ.	4 33
Քրէտիի ֆէնէրալ	Ոսմ. »	9 8
Գանք տը Ֆրանս	» »	6 38
Սուս Շանմ էվլէրօր	» »	4 35
Թրամուէյ	» »	495
Բուտիլի երկաթուղի	Ֆր	76
Բաժնեթուղթ Լավիսմի	Գ. կ.	140

ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 28
Անգլիական ոսկի	»	110 17
Մարք (գերմանական ոսկի)	»	107 36
Իմպերիալ	»	20 20
Ռուբլի	»	51 20
Բուռլի թղթադրամ	»	7 75
» արծաթ	»	80 20
Մէջ. արծաթ. (մարք)	»	168 4
Վենոնց	»	103 20
Հինգնոց	»	103 15
Մեթալիք	»	100 20
Քառասնեակ	»	12 30

ՄԱՀԻԿՆ

Երեկոյին էր. լուսին սուրբ մահիկ,
Զերդ դաշոյն սպիտակ սուր պաղպատիկ,
Երեւցաւ յերկինս։ Լուռ էր ամենայն։
Տիեզերք թաքուր էին թափուր եւ ունայն։
Դադարած էին կենաց շշունչներ։
Լերինք մշշաւոյր եւ ծառք մոխրածեր։
Զը գիտես թէ ինչ որտուստ մահաշուք
Տիրեր ամեն կողմ։ Կաթիլ մ'արտասուք
Գոգդեւս դարձած էր աշխարհ բովանդակ,
Մերձ հոսիլ անցնիլ յանհունին յատակ։
Կարծես ահաւոր դէպք մի մերձ էր յոյժ։
Եւ յայերս չրջէր բան մի մահագոյժ։
Եւս քան զեւս ըստուերքըն յաճախէին,
Եւ գիշերասիրեւ լոյս տակաւ ծախէին։
Եղաւ մի վայրկեան որ ակն ի խոնարհ,
Մըտախորհ կայի եւ ես տրտմաբար։
Զը գիտեմ այլ. եւս թէ ի՞նչ խորհէի,
Եւ ոչ իսկ թէ ե՞ր ակընկոր էի . . . .
Վայրկեաններ անցան։ Երբ նայեցայ վեր,
Դաշոյնն երկնային բոսոր էր ներկուեր։
Դիշերն յաչագոտ, անողորմ մարտիւ,
Հուսկ յաջողած էր ըսպանել ըզտիւ։

ԵՈՍԷՓ ՎԱՆԱՆԹՆՍԵՀ

ԳԱՀԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՄԱՆԻՍԱ, 2 յուլիս

Երաշտութիւնը դեռ կը շարունակուի և անձրեւելու ալ յոյսեր չկան, այս տարի ջուրի նուազութեան առթիւ շատ նեղութիւններ պիտի կրենք, ջրհորներ եւ աղբիւրներ սկսած են չորնալ, Մանիսա այս տարի բնութեան առատ նուէրներէն բոլորովին զրկուած է։ Հակառակ անցեալ տարւոյ պտղոց առատութեան այս տարի այժմէն այգեստաններ կը չորնան, որթերու տերեւներ սկսած են դեղնիլ ու չորնալ, կարծես թէ աշնան եղանակին մէջ ենք։

Ցարդն ալ շատ սուղ լինելուն (1 բեռը այժմ կ'արժէ 20—25 ղրուշ, մինչդեռ անցեալ տարի 4—5 ղրուշ կը ծախուէր) երկրագործներ ի հարկէ ստիպեալ իւրեանց բոլոր անասուններ ձեռքէ հանելու համար ամենաչնչին արժէքով կը վաճառեն։

Թաղապետութեան մի նոր հրամանն գործադրուիլ սկսած է շաբաթէ մը ի վեր անշուշտ հրդեհի համար ըլլալու է։ եթէ այս պարագային պատահելու ըլլայ, շատ մեծ վնասներ կը լինին իսկ շուկայն որ 2000 խանութէ կը բաղկանայ, ամէն խանութպան ըստ հրամանի թաղապետութեան գիշերները խանութին առջեւ 30-40 օրայ ջուր պատրաստ պիտի ունենայ, կազի թիթեղներու մէջ դրուած։ այս հրաման չ'գործադրողը տուգանքի կ'ենթարկեն։

Առեւտուրներն ալ շատ կայուն վիճակի մէջ են, շատ արհեստաւորներ դատարկ կը շրջին փողոցները։ այս վերջին շաբաթներ մի քանի անանկութիւններ ալ եղան։

ՑԵՏԻՆՃԻՔ, 4 յուլիս

Ցետինճիք, Պանտրմայէն կէս ժամ հեռաւորութեամբ Խորէլլզ կոչուած բլրոյ մը արեւելեան ստորոտին վրայ կառուցեալ հին քաղաք մըն է։ Դիրքը լեռնային, լայնածաւալ դաշտ մը ձիթենիներով և թթենիներով զարդարեալ, ի չորից կողմանց կը շրջապատէ զայն ընծայելով նմա գոգցես եդեմական պարտէզի մը նմանութիւն։ Կլիմայն բարեխառն է, քաղցրաշունչ հողմունք ընդ բոցակէզ արեգակամբ միշտ փչելով հեշտալի կը կացուցանեն զայն գարնան եղանակին։ բաւական է որ կամք ունենամք Խորէլլզի բարձունքէն միանգամ ընդ միշտ դէպի հիւսիս դարձնել մեր գլուխ, ահա դիւթիչ զօրութիւն մը, բանաստեղծական վսեմ երեւոյթ մը, ի քթթել ական հոգւոյդ կենսական թելերն թրթռացնելով կ'սքանչացնէ զքեզ պարզելով աչացդ Պուսպոնտիսի փոքրիկ ծովախորշն, որոյ մէջ համանուն կղզին չրջապատեալ իւր կղզեխումբերէ կարծես թէ գոռոզաբար ահ և սարսափ կ'ազդէ իւր շուրջ գտնուող խիներու, խութերու, և ծովաչու մոլորեալ նաւապետաց։

Ցետինճիք սոյն բնական գովելի հանգամանքներն ունենալէ ի զատ, ունի նաեւ իւր մէջ և շրջակայքը պատուական հնութիւններ, զորս արժան կը դատիմ ասանօր նշանակել։ ըստ պատմագրաց կ'աւանդուի մեզ թէ՝ սոյն երկիրն Հռոմէական պետութեան երեւելի քաղաքներէն մին էր, յորում անուանի զօրապետք Միհրդատ և Պոմպէոս, միմեանց դէմ մեծամեծ ճակատամարտներ մղելով՝ մի մասն յաւեր դարձնելու անխղճութիւնն ունեցած են, կիզիկոն քաղաքի պաշարումը սասսկացնելու, կամ բառնալու դիտմամբ։ Սակայն յիշատակութեան արժանի մի քանի հնութիւններ ցարդ մնացած են բարեբաղդաբար։ քաղաքին միջավայրը սրբատաշ քարերով կոփեալ հոյակապ շինութիւն մը կայ՝ որ այժմ տաճկաց դպրոցի վերածուած է, սորա դրան հանդէպ է Զընար տիպի կոչուած սոսկալի վայրն, որ ժամանակ մի արիւնկալ մարդոց զրօսանեղին կամ իմա, կառուցեալ ինքնին լինելով՝ մարդկային անվեղ արեամբ շաղախեալ էր։ հաղարամեայ սօսւոյ ծառ մը կը գտնուի անդ։ եթէ չեմ սխալիր ըսել այս ծառի նման վիթխարի ծառ մը, ամբողջ Ասիոյ մէջ քիչ կը գտնուի, քանզի 30 ոտք բարձրութիւն, 20 ոտք հաստութիւն ունենալովն հանդերձ, 20 հոգիալ դարձեալ ի ստիպել հարկին կարող են աղատօրէն պատսպարուիլ նորա խորշին մէջ։ Քաղաքէս կէս ժամ հեռաւորութեամբ հիւսիսային կողմը կ'ելնայ կիզիկոն քաղաքի բազմադարեան աւերակը, որոյ յայտնական աշտարակները այսօր ամայութեան մը մէջ նսեմացեալ՝ ցարդ կանգուն մնացած են, և կարծես թէ կ'ողբան իրենց սեւ բաղդն։ Սոյն աւերակը Պոտուրում ըսուած երեւելի ջրամբարանոց մը եւս ունի, որ քարուկիր և կամարակապ լինելով, ճիշդ Կ. Պոլսոյ Մեծ-Շուկային կը նմանի, և երկու մղոն երկայնութեան վրայ բազում չոր ցամաք աղբիւրներ զետեղուած են ի նմա, տեսնելու արժանի են նաեւ անդ սեւ մթութեան մը մէջ գիշերային միլիոնաւոր չղջիկներու անց ու դարձն, որոց անճառնի ճրվճրկերն խառնուելով ջրոց անտեսանելի շառաչներուն հետ, ահ և սոսկում կը պատճառեն մարդուն և կարելի չլինիր դէպ յառաջ երթալ և մանրակրկիր զննել այդ սոսկական վայրը։

Ջրամբարանոցէն սակաւ ինչ հեռաւորութեամբ, կը տեսնուի նաեւ արքայական պալատանց մարմարեայ քանդակագործ սիւներն, և ընդ նոսին բիւրաւոր անդրիներու ջանջախեալ բեկորներ, որք արդարեւ հիացումն կը պատճառեն տեսողաց երբ փափուկ զգացմամբ խորհին նորա անցեալ փառաց վրայ։

Այս ամենը ըստ պատչաճին խօսելէ վերջ, մեր ուշադրութիւնը քիչ մը ալ նեղոցին վրայ դարձնեմք, որ ի հնումն բաց լինելով՝ տեղւոյս բնակիչք երկրաշարժներու պատճառաւ գոցուած լինելն կ'ապացուցանեն անոր, ոմանք ալ մեծին Միհրդատայ քաջարագուկ զօրաց արդիւնք կը համարին, հետեւցնելով թէ՝ Կիզիկոնի պաշարման ժամանակ նոյն ինքն Միհրդատ գոցել տուած ըլլայ զայն՝ եւ իւր անուամբ ալ Քստուդիւ նեղուցին սկիզբը կազմող լերկ բլուր մը որ այժմու էրէկլի քաղաքի իրր հրուանդան կը ծառայէ, մինչեւ ցարդ ազաւաղմամբ Մուրատ պայրը կը յորջորջի, փոխանակ Միհրդատ բլրոց։ Սոյն բազմադարեան աւերակն ի հնումն Արեւելեան կայսրութեան հռչակաւորագոյն մայրաքաղաքաց մին հանդիսանալով այսօր նորա ¾ մասը պերճ տնկովք ձեռասուն, դալարազարդ դարաստանի մը նախատիպն կը կրէ, շնորհիւ էրէկլի չարքաշ ժողովրդեան, որ իրենց չահագործութեանց գլխաւոր աղբիւր նկատելով զայն՝ բուսուցած են ի նմա այժմ հազարաւոր ձիթենեաց եւ թթենեաց պտղատու ծառեր։ Անցնիմք մեր նիւթոյն։

Ցէտինճիքի բնակիչք 1200 տներէ կը զաղկանան, որոց 200 տունը հայ եւ մնացեալը մահմետականք և դաղթականներ են։ Հայք ունին մի փառաւոր եկեղեցի, Ս. Յարութիւն անուամբ, և երկու քահանայք, որոց անուններն են Արժ. Տ. Դաւիթ և Աբժ. Տ. Մելքիսեդեկ։ յիշեալ քահանայք ըստ բաւականին ուսեալ եւ հոլու հանդամանաց տէր անձնաւորութիւններ լինելով՝ ըստ պահանջման տարւոյ կարող են ժողովրդեան հոգեւոր մտահարութիւնները լիովին հատուցանել, առանց երբեք թերանալու իրենց նուիրական Ս. պաշտամանց մէջ։

Թաղ. Խորհուրդն յանուն յանուանէ սահմանադրական ընտրեալ եօթն արժանաւոր անձերէ կը բաղկանայ որք խղճի մտօք աշխատելով եկեղեցւոյս պայծառութեան, և ժողովրդոց բարօրութեան առթիւ, ամէն ջանք և զոհողութիւնք երբեք չեն խնայեր։ Դրուատանաց արժանի է նաեւ վարժարանիս Պատուարան Հոգաբարձութիւնն, որոյ Ատենապետութեան և Ատենադպրութեան պաշտօնն ստանձնելով հեռեւեալ ազնուասիրտ և ուսումնասէր երկու վաստակաւոր երիտասարդք, որք են Մեծ. Լուսիկ էֆ. Եաղուպեան, և Մեծ. Նազարէթ էֆ. Քէօսէեան, ջանի կուրծս կ'աշխատին անձնձիր նպաստ հասաքելով՝ և վարժարանին այժմու թերուառ կացութիւնը նիւթապէս բարեբարելով, յիշեալ էֆէնտիներուն այս բարեգործութեանց փոխարէն մասնաւորաբար հրապարակաւ իմ ջերմագին շնորհակալութիւններս կը յայտնեմ։ Վարժարանը Ս. Ղեւոնդեանց անուամբ կը յորջորջուի։ ունին երկու ուսուցիչք, որոց քաջեռանդ ջանից շնորհիւ կ'ուսանին անդ հարիւրի չափ աշակերտներ, հայերէն, տաճկերէն լեզուներն, և այլովքն հանդերձ։ Լայտս եմք որ յիշեալ դաստուք ըստ մեր խոնարհ կարծեաց, պիտի կրնան ապագային յառաջադէմ և ուսեալ աշակերտներ ընծայել Ազգին ի մեծ խնդութիւն ուսումնասիրաց ժողովրդեանս։ Վաճառականութիւնն որ ամէն երկրի յառաջադիմութեան ջերմաչափը կրնայ համարուիլ, տակաւ զարգանալու վրայ է ասա, ունիմք մի քանի չուկաներ և երեսունի չափ կրպակներ, որք ճաշակաւոր կերպիւ շինուած չլինելէ ի զատ, անկանոնութեան և ապականութեան պատճառաւ անցնող դարձող յամառորդաց տհաճութիւն կը պատճառեն։

Երկրին ընդհանուր բերքերն են շերամ, ձէթ, ձիթապտուղ որք ամէն տարի առատութեամբ յաջողելով ի շնորհս աշխատասիրութեան միշտ յարաբերութեանց մէջ կը գտնուին տեղացիք Պոլսոյ և շրջակայ քաղաքաց հետ։

Այս տարի երաշտութիւնն ինչպէս որ ուրիշ տեղեր նմանապէս ալ մեծ վտանգ կ'սպառնայր հունձքերուն, սակայն նախախնամութիւնն Աստուծոյ լսելով մեր աղաչրի մանկանց արտասուքն ալաչանաց ու պաղատանացը՝ գթացաւ ի մեզ, և չանորհեց մեզ տալիլ և մայիս ամսոց մէջ յորդահոս անձրեւներ, այնպէս որ երկիրը պարարտանալով այժմ հունձք առատութիւն կը խոստանան մեզ։

Յ. Կ. ՍՈՒՐԻՍԵԱՆ

ՍՈՐԲՈՅՆ Ս. ԿԱՐԱՊԵՏ

Վանայ կապուտափայլ ծովի հարաւային ափանց վրայ՝ յոյժ գեղատեսիլ երեւոյթի մը ազդեցութեան ներքեւ՝ ուղեւորի մը աչաց հանդէպ կը պարզուի Սորբ գիւղի բնական դեղեցկութիւնն։ Այն ինչ ուղեւորն դեռ բաւական հեռու է անկէ և խոշոր-խոպան անուն կիրճէն պիտի անցնի, իւր ձախ կողմը թողլով Բղնունեանց ծովն և նորա ծփծփուն ալեաց մէջ խայտացող հսմեղ ձկներն ու թռչնիկներ, աջ կողմը կը մնան բարձրացած ոստափատ անառներով ու սիրուն պուրակներով պճնեալ խրոխտ լեռները։ Սորբ գիւղն իր բնական բոլոր գեղեցկութիւնէն զատ, կարճկան գաւառի գլխաւորնաւահանգիստ լինելով՝ արժան է ըստ ամենայնի ծանօթութեան։

Ներքովմիէն սկսեալ մինչ Սորբ գիւղ եօթն ժամէն աւելի երկայնութեամբ մը Դատուան, Ուրտափ, Խնձորգեն, Թուխ, Պաշուանցք հայ, և Գասբանէք ըսուած 3-4 քիւրտ գիւղերի հետ՝ Խարդեթ և Սորբ հայ գիւղերը զեղեցիկ կարգաւորութեամբ մը՝ Բղնունեաց ծովի հարաւային սահմանն գծելով՝ իրենց խորոտիկ լերանց հովասուն անտառների փայտերով և ծառոց ստուերով տարուան ամէն եղանակի մէջ շարունակ կը նպաստեն Վանի ժողովրդեան։ Այս գիւղերէն շատերը՝ թէեւ ուղղակի նաւահանգիստներ են Վանի առագաստաւոր նաւերուց և առատ բեռ կը հայթայթեն մեր կորեճ նաւավար Աւանցոց, սակայն Սորբը իր աքանչելի դիրքովն ու անենման առանձնայատկութիւններով կը դիրադանցէ զամէն։

Ընդարձակ թերակղզի մը վրայ տարածուած դալարագեղ դաշտի մէջ ծլած ու ծաղկած անթիւ ու անհամար պտղատու և անպտուղ ծառոց կեդրոնն 60 հայ և 7-8 քիւրտ տուր բնակիչներով շինուած է Սորբ գիւղ։ Այս գիւղն իր չքնաղութեան մէջ տեսնողն ու բնութեան թարմութիւնը հոս վայելողն միայն կրնայ երեւակայել այն անսահման անուշութիւնն և քաղցրութիւնը՝ զոր կ'զգայ ատ մէկը։ Որքա՜ն քաղցր էր երիտասարդ մարմնի այն օրերն՝ երբ կը հանդիպէինք ատ մէկ մէկու քանի մը բարեկամ ընկերներ։ Սորբայ դէպքերն պաղէն առուն դարաստանի սաղարթադեղ ծառուց քաղցրատոյզ հովանիներուն ներքեւ՝ ուր բղբղոջած ծաղկանց և դարբաց անմահական թոյրն ու բոյրը, սոխակի և տատրակի յանդուգն ներդաներով՝ մեր սիրտն ու միտը դոգացեալ յափշտակած, մեր առջեւ վիճաչուր երեւոյթով պարզուած ծովի խորհրդաւոր ալեաց հետ կը խառնէին։ Քանի՜ անգամ էին մեր սրտերը բնութեան և հնութեան այդ անեղական վարկման հանգէպ։ Այս տեղէն ու բարձրութենէն ձիգ ժամերով լուռ՝ կը դիտէինք այն ծովն՝ զոր գիտած էին մեր հայրերը ու արքունիք կը դառնային նորա շարժումներին զոր կ'ուսնային նոյն մայիսի արշալուսին և վերջալուսին։ Իրօք, ի՜նչ զմայլելի և ի՜նչ հրապուրիչ է տեսարանն որ կը բացուի հոս, ողջոյն ընդունիք, և հին խորխորատներ մի մասը՝ ընդարձակ տարածութեամբ մը կը պարզուի դիմաց։ ու դարման զուարթ արեգակն՝ որ իր ոսկեշող ճառագայթներն ծովի վէտ վէտ ալեաց վրայէն տակուն ամփոփելով՝ վիթխարի Ներքովմի և Դուռոյ գրդուռ լերանց ետին անհետիլ կը ձեպէր՝ համակ հրապուրիչ կը յորջորջեր հորիզոնն, և մարդս՝ հմայքի ու յափշտակութեանց մուսայից ոսկի թելերով՝ մոռածմանց և խոհերց անհուն ովկիանոսի մէջ կը սուզի։

Բնութեան այս բոլոր երանութեան հակառակն է Սորբեցիների նիւթական և բարոյական կացութիւնն։ Եթէ երբէք մխիթարութիւն մը կար, ան՝ ալ երբեմն իրենց հանդուցեալ վարժարանի դոյութիւնն էր, որ կը վերաբերէր թիզ. Ուսումն. Նորայարոյց ընկերութեան, որոյ անհետումն՝ փակեց նաեւ այդ դժբախտ գեղջուկների յուսոյ և լուսոյ մխիթարութեան դուռը։

Դիւղս հարաւակողմը կը տեսնուի Ս. Ստեփաննոս և Սկաւառակ անուամբ զոյգ մը եկեղեցիներ։ Առաջինն անչուք և անպարդ, երկրորդն՝ կիսաւեր և ամայի։ Աւելորդ կը համարիմք ատ մանրամասն թուել այն ամէն աւանդութիւններ ու զրոյցները՝ որոցմով տեղացիներ կը փաստեն իրենց գիւղի նախապէս բազմամարդ աւան մը լինել։ Սակայն՝ այսպիսի աւանդութիւնք և զրոյցք ի՜նչ հանգամանք ալ ունենան՝ միայն սա ստոյգ է որ, Սորբայ մէջ ցարդ եւս տեսնուած հնութեանց և աւերակաց բեկորք կենդանի վկայ են այս բոլոր ասութեանց։

Որքան որ վերը յիշեցաս գիւղերի հետ՝ Սորբն եւս նշանաւոր է իր անտառներով՝ որ ամէն տարի մեծ քանակութեամբ վառելափայտ կը մատակարարեն Վանայ, բայց ասիսո՜ս որ, անտառապահական օրինաց համաձայն անտեսադիտութիւնը դեռ եւս այս կողմերը անծանօթ լինելուն՝ այդ ամենակարեւոր նիւթը սպառման կը մատի տակաւ։ Եւ եթէ այսպէս շարունակուի սոյն անհերելի անտարբերութիւնը՝ կէս դար չրոլորած, փայտի մեծ սով պիտի տիրէ այս կողմերն ու Վան քաղաքը՝ իւր անհրաժեշտ պիտոյքներէն մին (փայտ) գտնալու մեծ դժուարութեանց պիտի բաղխի։ Ուրեմն՝ կ'արժէ որ այս կենսական կէտը՝ որոց որ անկ է ուշադրութիւնը դրաւէ։

Սորբայ արեւելակողմը, սիրուն ծառերով ու մարգերով շրջապատուած՝ գողտրիկ բլրակի մի վրայ կը բարձրանայ Համանուն Ս. Կարապետի վանքը։ Նորա դիմացը կը տարածի Բղնունեաց ծովն իր բոլոր գեղեցկութեամբ։ Իւր թիկունքը կը զարդարեն կանանչափայլ արտեր ու անգաստաններ, որոց բոլորտիք ուռճած և փթթած ծառոց ու ծաղկանց դաղաթներէն հոգեմեղայր ներգաչնակութեամբ մ'երգող հոյլերն՝ Եդեմն իր փիհութեամբ կը պատկերեն ատ։ Արդեօք, մանկանացուի մը համար, կա՞ յայ եւս աւելի սրտագրաւ քաղցրութիւն մը, քան բնութեան այս անարատ գեղեցկութիւնն և քան մեր հիւրասէր գեղջուկների անկեղծութիւնն։

Նաղելավառ կոյսի մը համեստ երեւոյթով՝ լռին և տխուր մանուցս կաթուղիկէն կը մնայ կանգուն բնութեան այս անկարագրելի գեղեցկութեան և պճրանաց մէջ, ու կարծես թէ ծովի յուզեալ ալեաց աղու լեզուին արձագանգ կուտայ իր սուրբ կամարն։

Բացի վանուցս տաճարի գեղեցիկ չէնքէն, միւս հատատութիւնք, քաւոսք կը յիշեցնեն մեզ։ Ո՛չ շնորհքով և ո՛չ անշորք վանահայր մ'ունի, ամէն բան բարձի թողի կը մնայ հիմայ։ Թէեւ յանցելումն ունեցած է նպատակայարմար կացութիւն մ'որպէս կը հաստատէ զայս ցարդ եւս հոս տեսնուած կոնդակի պատմութիւնն, սակայն ժամանակն՝ իր անագորոյն ձեռքերով մերկացուցած է զինք իր բոլոր երդանկութիւններէն։

Վանուցս նիւթական հարստութեան հիմն կը կազմեն նորա հողային և անտառային կալուածները։ Եթէ մեր Պատ. Վանաքրէից Խորհուրդն ուրիշ հարիւր հարիւրաւոր անկերպարան վանաքրէից հետ՝ սորա ներկայ ողբալի գրութիւնն եւս բարեհաճի լրջօրէն ներկատողութեան առնել և նորա պահպանութիւնը՝ քիչ չատ իր կոչման դիտակցութիւն ունեցող ձեռքի մի յանձնուի, շուտով իր կորուսած վիճակը կը դանայ և հէդ սորբեցին անտարտունջ վարժոց մը կ'ունենայ անդ՝ ուր իր անմեղ մանկտին սորվի իւր սուրբ կրօնն ու հաւատն ու ծանօթանայ ուսման ամենատարրական սկզբանց։ Բայց եթէ քանի մը տարիներ եւս նորա վրայ՝ ինչպէս չատ մը ծանօթ վանաքրէից՝ անտարբեր և անհոգ բոլորին, օրինակներ ի մեզ տասնեակներով անպակաս վանաքրէից նման՝ օր մ'ալ նոյա աւերակաց մնրակայտին վրայ պիտի նայինք անպատճառ։

Ղ. Գ. ՆԱՀԱՊԵՏԵԱՆ

ԱՌ ԸՆԹԵՐՑՈՂՍ

Սատրագրեալս պատիւ ունի ներկայիս ծանուցանել իր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ Եւրոպայի հռչակաւոր գործարաններէն այն ինչ բերել տուած է նոր և վերջին կատարելագործութեան համեմատ մեքենայներ, ժամանակիս պահանջմանց ըստ ամենայնի յարմար, որոնցմով կարելի է ամէն չափով և ձեւով լուսանկարներ արտադրել ի կատարեալ գոհունակութիւն ամենեցուն դժուարահաճ յաճախորդաց։

Մեր բազմաթիւ բարեկամք կարող են համոզուիլ մեր ըսածներուն պարզ այցելութեամբ ի մեր գործատուն, ուր կարող պիտի լինին ունենալ դիւրամատչելի գներով ընտիր և ամենամաքուր լուսանկարներ։ Սատրագրեալս միւս անեամբ կը հանէ լուսանկարներն առանց երկրորդական պաշտօնէից ձեռքը ձգելու։

Արդէն 25 տարիներէ ի վեր մեր յաճախորդաց նկատմամբ մեր տան ունեցած բարեբաղդ յարաբերութիւններն ինքնին բացայայտ ապացոյցներ են մեր ըսածներուն ճշդութեան։

Օդը երբ ամպոտ է, լուսանկարն երբէք տարբերութիւն չունենար։ գործատանս մէջ թէ արանց և թէ կանանց համար մասնաւոր վարպարդար մը կը գտնուի։

ԼՈՒՍԱՆՆԱՊԱՏԱՆՈՒՆ
ՆԻԿՈԼԱՅԻ ԱՆՏՐԻՍՈՄԵՆՈ

99, Սարլան Պայազիդ ԲէօյՀ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

9

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻԾ ԵՒՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԻ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 6,515,542
ՀԱՍՈՑԹ 1888 ՏԱՐԻՈՅ 2,085,347

ՆՕՐԹՀՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,581,000
ՀԱՍՈՑԹ 1888 ՏԱՐԻՈՅ 967,900

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար ձիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած գումարն 17,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼԻՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — **ՄԱՐԻԹԱՅՄ** — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմէսիօն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

ՍՏԱՄՈՔԻՍ ԽՕԹՈՒԹԻՒՆՔ

Բարիզի Բժշկական Ակադեմիայէն անուանեալ յանձնախումբ մը, ուսումնասիրելու համար Պէլլոքի Ածուխին ազդեցութիւնը, հաստատած է թէ Սամանքի ցաւերը, Գիւաղարեն կամ ցաւառութի մարսողութիւնք, խիթք, Ստամքսի դառնութիւն, փոխելու արամադրութիւն և այլն, կը դադրին երբ մարդս մէկ քանի օր գործածէ այս դեղը, կամ փոշին, կամ քասթիլէն. Սովորաբար, հանգստութիւնը կ'զգացուի առաջին անգամէն իսկ. ախորժակը կը բացուի և այդ հիւանդութեանց մէջ սովորական եղած պնդութիւնը կ'անհետանայ։ Պէլլոքի Ածուխին հականեխական յատկութիւնը ղոյն ապահով և անվնաս դարման մը կ'ընեն համաճարակ հիւանդութեանց մէջ, ինչպես Թանչէի, փոք քշլոքի, քոլերիի, ժանտատենդի։ Պէլլոքի ածուխը կը գործածուի թէ՛ այս հիւանդութեանց առաջն առնելու և թէ՛ բուժելու։

Փոշին իւրաքանչիւր շիշը և Բաղնիներուն իւրաքանչիւր տուփը պարտին ունենալ Տ. Պէլլոքի ստորագրութիւնն և ֆիրքը.

կը ծախուի ամէն Դեղատանց մէջ։ 64

ՇՆՉԱՐԳԵԼ ՍԻՊՏ ԲՈՆՈՒԻԼ ՈՒՂՂԵՂ ՀԱԲԵՈՒԻԹ

Նոյն հետայն կը հանդարտին, կը բժշկուին ԼԵՎԱՍԷՕՐԻ ԽՈՂՈՎԱԿՆԵՐՈՎ։ Լեվասէօրի անունը պահանջել, տուփին վրայ (3 ֆրանք)։ Կեդրոնատեղի Դեղ. ՌՈՊԻՔԷ, 26, Մոնե փողոց, Բարիզ։ Ի Կ. Պոլիս Էքզանզիա եղարք, Բրիտանական դեղարան։

NEVRALGIES ՉՂԱՑԱՒ ԱՆԿԱՐԴ, ՍՏԱՄՈՔԻՍ ԽԻԹՔ, և ջղային բոլոր հիւանդութիւնք կը բուժուին ՏՈՒԹԻՆ ՖԻՐՈՆԵԼԻՆ ԱՆԹԻՆԵՎՐԱԼԳԻԷ դեղահատներով։ Տուփ 3 ֆր.—Պահանջել Գործարանատերց Մբուլեան դրօշմը. Կեդրոնատեղի՝ Դեղ. ՌՈՊԻՔԷ, 23, Մոնե փողոց, Բարիզ։ Ի Կ. Պոլիս Մեգիքի և ընկ., դեղավաճառք, և ամէն լաւ դեղարաններ. 107

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ

Շաբթուան երեքեւկէսի՝ երեքշաբթի գիշեր

Օր	Ժամ. Ր.Ե.	Երեքշաբթի գիշեր	
Բշ.	9 21	2 եր.	Օտէսա
Գշ.	10 22	5 եր.	Ալէքսանդրիա
Դշ.	11 23	10 Աւ.	Անտալիա
Դշ.	11 23	10 Աւ.	Սեվաստիա
Եշ.	12 24	2 եր.	Օտէսա

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակալութիւնն Ռուսական Նկերութեան ի ՔիրէՀ Գալաս։ 10

VICHY

ՎԻՇԻ

Ֆրանսա (գաւառ Ալիէի)
ԳԱԼՈՒՈՒՄ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
Վաբչութիւն՝ փողոց, 8, Ռուլլար Մոնմարթր

ՀԱՆՔԱՋՐՈՅ ԵՂԱՆԱԿ

PASTILLES DIGESTIVES.—Այս հաբերները Վիշիի մէջ պարունակուած են Ջերմուկներէն եկած աղով, ախորժակամ են և ապահով դարման մ'են դիւրամարսութեան դէմ։

SELS de VICHY pour BAINS.—Այն անձանց համար որք չեն կրնար Վիշի երթալ։

Կեղծէն զգուշանալու համար, սոյն դեղերու և շիշերու վրայ պահանջել ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ դրօշմը։ Կը գտնուի Պոլսոյ բոլոր դեղագործաց քով։ 64

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տաքթոր Ա.էրի Ջերմկին հիւանդութեան, այս դեղն՝ որ անհաւան բաղադրութիւն մի է զուտ լուսեղինաց, է դառնահամ և ազդու կազդուրիչ ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճախճախուտ վայրերու ջերմու կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ ոյժդ յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորս անհամար արբեանցը ոյժդ գիտութիւնէն։ Այս ֆիզիքական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անորոշմարելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն. որոց ամենուն՝ որոնք արուած է. ջերմն և սարսուռ, թուգուն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն մսդեղային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտն ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճախճախուտ վայրերէ բուրեալ մահաբեր նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և ա՛մենեւրու ծակարկիներէն ելած թունաւոր կաղբերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այդերի ջերմի ու տենդից դեղը կը ԸՆԷ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կաղբոյ ազդեցութիւնն և գուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որպ գործածութիւնն ստուգապես անվնասդ և անվնաս է և օգուտն ստոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգից համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա և Պոլսոյ։ 203

ՀԱՆՔ ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴԻ, ՀԱԲԵՈՒԹԻ, ՅՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՁԱՅՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՇՆՉԱԳՈՂԻ ԵՒ ԽՈՂԱԳՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՆԵՐ դէմ իրը ապահով դարման այս դեղին վայելած համբաւը միշտ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զորս Պ. Բուռէլ կ'ընդունայ անոնցմէ որք գործածած և ճանչցած են նորս յատկութիւնները։

«Ոչիրելի պարտ, Ըստ որում կը նեղուէի յամառ հազէ մը որ գիշերը կ'արգելուր ինձ քնանալ և ցերկը հանգիստ անցուցնել, Վ.սեմ. Լոմս Քարթնէլսան ձնարաձեց ինձ գործածել ձեր անզուգական բալասանէն սեխոնի հատիկներով և կրնամ հաւատալ ձեզ թէ առաջին գործածութենէն իսկ զգալի բարւոքում կրեցի, առանց իսկ պէտք ունենալու գործերս դադրեցնելու, և առաջին փաքր սրսուքը բոլորովին բուժեց զիս։ Ուստի անոր ազդեցութեան վրայ ունեցած մեծ վստահութեամբս իր յանձնարարեմ զայն պլլոց։ (Սար.) Վ. Լինդլէյ, Նեգլի Թեդնսթարէն.»

Կը վաճառուի ամէն դեղատանց և արտօնեալ դեղերու վաճառականաց քով, շիշը 1 շիլին 1½ բէնսի, 2 շիլին 3 բէնսի և 11 շիլինի։—Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՕՄԱՍ ԲՕՈՒԼԷՆ, 4, Ալպիոն Բուլէյս, Պլաքֆրիարս բօտ, Լոնտոն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ Ներկայացուցչին քով.
106 Մ. ԷՍՄՈՒՆԻՆ ԳԱՐՈՒԱՆԱՆ
Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վ.ղիվատա, պահականոցին քով, կոյսարան Թրամուէյից, 95 և 97

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈՊԻ ՕՀԼԵՐԵԿ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԵՆ ԴՈՒՏ ԻՒՂ

ԻբՓոֆՖիրդ փը ջոլ Ֆ սոպոյով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈՊԻ և ՊՕՈՒՆԻ,
ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ անորժահամ է

Մորիւ ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, հրՓոՖիրդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճղղաձութիւնը

Թժիշկներն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամքները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղադրօնց քով։
Գործակատարք ի Կ. Պոլիս. ՀԱՄՄԻՐ ԵՒ ՀԻՐԶԻԼ. 105

ԼԱ ՌՈՒԱՆԷԶ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի 1837

Կեդրոնատեղի՝ 18, Սէն-Մառք փողոց, Բարիզ

Դրամագլուխ,	4,000,000	Գանձելի հասոյթ և պահեստի դրամ	3,900,000
Տարեկան հասոյթ	1,150,000	Վճարեալ վնասներն իրը	30,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ կ'ալուածներ, վաճառք և կարասիք, նպաստաւոր պայմաններով և չափաւոր գներով։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ի գրասենեակ ընդհանուր գործակալութեան, Ղալաթիա, Մահմուտիյէ փողոց, Թիւ 2, Ճէրէմեան խան, Դամոնսոյի Պանդային դիմաց։

94 Ընդհանուր գործակալք Թուրքիոյ ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՍԷԼԵԱՆ և ԸՆԿ.

ԻԼԱՆ

Այս Սոֆիա ճատէսինտ Սագա չէշմէսի էթթիսալինտէ մուգատէմա Իրանլրլար թարաֆընտան թէքբէ վէ մէքթէպ ինշասը իչուն իշթիրա օլունան Մուխթար պէյ գօնտրը նամմ իլէ մատրուշ ան պիր պին տերթ եւլզ զրրա աթիզ արսայը հավի գառիմ պինա սաթրյմագտա տրը.

Մէգթիւր արսա նէրէ Պոթան մահալլէսինէ մախսուս օլան սուտան մատա պիր մատուրա մահ լէզիզի տաթի հավի օլուպ չիմոիլիբ իբի պին սամանը լիրարանա թաւլիպի պուլունտրդնտան իչպութէմմուզը բումմին իպթիտարտան ալմէտը պիր կիւն խիթամնա գառար էմրի միւզայիսէնիէ տեվամ օլունմագ տրը։

Միւտատի մէգթիւրէ զարֆընտա թաւլիպի պուլունան զէվմրն Վայնտէ խանդնտա իրան թիւճմաը միւթէպէրտրնտան էմին իւլ թիւճար հաճի Մրզա Շէֆի աղաես եսթատ եինէ մէգթիւր խանտա «Աֆթէր» զաէէթմատ իտարէսինէ միւրաճաաթ պույուրմայրը իլան օլունուր։

209 4—30

Աշտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԵՒՆ ԲՐԻՍԿԻ Ի ՊՐԱԳԻՈՅ

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՈՑԺ

Պիտի գտնեն ծերք, երիտասարդք եւ տղայք՝ եթէ միշտ գործածեն Տոքթ. Ռիճէսի Սնուցիչ Հիւթը

Այս պատրաստութիւնն խստուելի դեղ մը, կէս դասաթ ջրի մէջ լուծուելով, յառաջ կը բերէ ախորժակամ և սնուցիչ ըմպելի մը, որ կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, զորմանալի կերպիւ կ'ուժեցնէ մտաւորականներն և առողջ, զօրաւոր և ֆէյնէ՛լիս կ'ընէ զանոնք։

Մանկանց համար գործածութեան եղանակ

Տ. Ռիճէսի Սնուցիչ Հիւթէն խստուելի դեղ մը, փոքր քանակութեամբ թարմ ջրի կամ կաթի մէջ լուծուելով, յառաջ կը բերէ մածուն մը որուն վրայ պէտք է աւելցնել 90 տրամ եռացող ջուր կամ կաթ, հոգ տանելով խառնելու մինչեւ որ եռայ. կարելի է զայն գործածել նաեւ ծծակի մէջ։

Անհրաժեշտ դատուած է այն մայրերուն համար որք քիչ կաթ ունին կամ ընաւ չունին։

Գնորդներէն կը խնդրուի լաւ որոշել թէ զանկիւն թէ մարը համար է։

Եթէ կ'ուզէք որ ձեր տղաքներն առողջ և քաջակազմ բլլան, հարցուցէք Տ. Ռիճէսի Սնուցիչ Հիւթն որ կը գտնուի գործակալին քով.
ԷՄՐՈՒԹՅՈՆ ԳԱՐՈՒԱՆԱՆ
Ղալաթիա, Վ.ղիվատա պահականոցին քով թիւ 95 և 97 106

ՈՉ ԵՒՍ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆ — ՈՉ ԵՒՍ ԱՐԵԱՆ ՆՈՒԱՋՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԻԱԼ-ՊՈՏԷՆԻ ԵՐԿԱԹ

107

Այս բաղադրութիւն մեծագոյն յաջողութեամբ կը յանձնարարուի Ֆրանսայի գլխաւոր բժիշկներէն, որք, յետ գործածութեան, նախամեծար համարած են զայն միւս երկաթախառն պատրաստութիւններէն։

Այս երկաթ, շատ-շատ հոգի չեն ներեր, մեր գիւղերումը կ'առնուին կիներէն և մանուկներէն

Պղտութիւն չի տար, ստամքը չի գրգռեր, ակռայները չի սեւցներ։

Կեդրոնատեղի՝ ԾԱՆՆԻՆ ԵՒ ԺՈՐՏԱՆ, 1, Կամուրջի հրապարակ, Պոլիս

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀՈՏԱՒԷՏ ՆԻՒԹԵՐ

ՔՐԱՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ, 117, ՆԻՒ ՊՈՆՏ ՍԹՐ. ԼՈՆՏՈՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ

ԼԻՔ ԺՈՒԱՅՕ ՏԷ ԼԱ ԳՈՒՌՈՆ, նոր աքանչելի հոտ
ՖՐԱԳՊ ԷՅԼ ՊԼԱՍՍՈՄ, վարդի խնձորենոյ ծաղիկք
ՁԱՐԻՆԱ, Ռուսական գոգանոյշ հոտ
ՀՈՒԱՅԾ ԼԻԼԱՔ, ճերմակ եղիսանի
ԳՈՐԻԼՈՐՍԻՍ, նորելուկ
ԲԱՅՇՊ ՎԻԼԼԻԷ, հեշտաբոյր
ԱՍՖՈՒՏԷԼ, ՕՐՖԵՏՏԻԱ, ՁԻԹՐ, և.բ.
ՀՈՒԱՅՑ ԷՂԵՌԴՐՈՒ

ԷՍ. ՊՈՒՔԷ
ՃՈՒԹ ԳԼԷՊ
ՕՐՈՐԱՆԱՔՍ
ՎԻՊԻԴ
ԻԼԱՆԼԱՆԻԱՆԿ
ՄԻԼՖԼԷՕՌ
ՃԵՐՄԱԿ ՎԱՐԴ և.բ.

«Ֆրապ էյէլ Պլասսոմի առթիւ, Լոնտոնի Քաւուրդ լրագիրը կ'ըսէ. «Եղանակին անհնարելի հոտերէն գեղարանց կը համարինք Ֆրապ էյէլ Պլասսոմը, Լոնտոնի Քաւուրն ընկերութեան. կը ծախուի Թագի ձեւով խիցեր ունեցող չիշերու մէջ։ Միւս բոլոր տեսակները կեղծ են.

ԼԱՎԱՆՏԷՐ ՍԱԼԴ, անգլիական ազգ լավանտայով—«Վայելուչ նորելուկ արդուզարդի սեղանի համար. Լավանտայի գերընտիր անուշահոտութիւն. եթէ շիշը մէկ քանի վայրկեան բաց թողուս, սենեակին օդը կը մաքրուի և կը զովանայ։» Այսպէս կ'ըսէ Լոնտոնի «Տիկնանց Լրագիրը»։ Գեղարանց պայման մին է ընդգէմ գլխու ցաւերու, հարբուխի և.բ. կը ծախուի Թագի ձեւով խիցեր ունեցող կանաչ շիշերու մէջ։ Միւս բոլոր տեսակները կեղծ են։

ՕԳԱԼԻՆ, փոշի։ Տիկին Ասուլինա Բաղդի կը գրէ. «Գոհութեամբս կ'ըսեմ թէ ձեր Օրալինը շատ գերազանց կը գտնեմ. մարդիկն վրայ կը թողու շատ հաճելի տպաւորութիւն մը։ ԱՏԵԼԻՆԱ ԲԱԳԴԻ»

ՆՈՒՐԲ ՕՃԱՌՆԵՐ վայրի խնձորի ծաղիկներով Սպան Զարլնա, Սպան Լիլիա Պլան, Սպան Ամ. Անկլէդ, վիլլեդ անկլէդ Անգլիական Քաւլեան Ջուր, Անգլիական լավանտայի Ջուր, Քոլոն Քրեմ և այլն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով։ Մ. ԷՍՄՈՒՆՆԻՆ ԳԱՐՈՒԱՆԱՆ
Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վ.ղիվատա, պահականոցին քով, կոյսարան Թրամուէյից, 95 և 67 106

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՑԺ—ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՐՈՒՏ ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ —Վերջին քսան և հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է որ մինչեւ ցարդ գտնուած է; կատարելապես բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, քնաւորութիւն, զառանցանք, առնական կարողութեան վատնում կորուստ, եւ առնական ոյժերու կորուստներ յառաջ եկած ամէն գործարանական խանգարում.

Կը բուժէ գիժու